

A TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1885. évi június hó 29—30-ik napjain

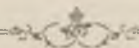
SÁROSPATAKON TARTOTT NYÁRI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

MITROVICS GYULA,

egyházkerületi egyházi főjegyző.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BELA, A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

1885.

**A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1885-ik évi június hó 29—30-ik napjain,
Sárospatakon tartott nyári közgyűlésének**

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1885. évi június hó 29—30-ik napjain, Sárospatakon tartotta meg nyári közgyűlését, *Kun Bertalan*, püspök és *Ragályi György*, felsőborsodi egyházmegyei, mint hivatalukra legidősebb gondnok elnöksége alatt.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; *Veress Sámuel*, *Idrányi Ferenc*, papi tanácsbírák.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből: Bornemisza József, esperes; *B. Vay Béla*, egyházmegyei gondnok; *Futó Sámuel*, *Tóth Dániel*, *Édes Abrahám*, papi tanácsbírák.

A felső-borsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; *Ragályi György*, egyházmegyei gondnok; *Rácz Endre*, papi; *Fekete József*, világi tanácsbírák.

Az alsó-zempléni egyházmegyéből: Kopré Ferenc, esperes; *Bodolay József*, *Zombory Gedő*, papi tanácsbírák; *Végh Bertalan*, egyházmegyei világi jegyző.

A felső-zempléni egyházmegyéből: Kálniczky János, esperes; *Bernáth Elemér*, egyházmegyei gondnok; *Tóth Ferenc*, *Dudás Lajos*, papi; *Dókus Gyula*, világi tanácsbírák; *Böszörményi Károly*, egyházi; *Dókus Ernő*, világi főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál, esperes; *Terhes Pál*, egyházi aljegyző.

A tornai egyházmegyéből: Vajányi Lajos, esperes; *Lükő Géza*, egyházmegyei gondnok.

Az ungi egyházmegyéből: Kovács Károly, egyházmegyei gondnok; *Orémus Dániel*, papi tanácsbíró; *Szabó Endre*, főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Makay Dániel, *Béky Sámuel*, *Terhes Barna*, papi; *Mocsáry Lajos*, *Dr. Lengyel Endre*, világi tanácsbírák.

A sárospataki főiskola részéről: Fejes István, egyházi al-gondnok; *Dr. Szánthó Gyula*, akadémiai; *Molnár Lajos*, gimnáziumi igazgatók.

Jegyzőkül: Mitrovics Gyula, egyházi; *Debreczeni Bertalan*, világi fő- és *Kérészy Barna*, egyházi aljegyzők. Ezekon kívül szépszámú érdeklődő közönség.

1. Elnök püspök úr, buzgó imában kérvén istennek kegyelmét köztanácskozásunkra, egyszersmind szívesen üdvözölvén a szép számmal megjelent gyűlési tagokat,

A közgyűlést megnyitottnak jelentette ki.

2. A midőn mindenekelőtt tudatta, hogy szeretve tisztelt főgondnokunk, id. br. Vay Miklós úr ő excellentiája, gyűlésünkön meg nem jelenhetvén, e miatt a világi társelnöki szék betöltése vált szükségessé.

Ennek folytán a világi társelnöki helyet, mint hivatalakor szerint legidősebb egyházmegyei gondnok, a közgyűlés szíves üdvözlete között, Ragályi György foglalta el.

3. A képviselők megbízó levelei, a jegyzői kar által, már a közgyűlést megelőzőleg átnézetvén,

A közgyűlésen megjelent küldöttek igazoltattak.

4. Ugyanezzel összeköttetésben, püspök úr tudatta, hogy ifj. b. Vay Miklós, alsózempléni egyházmegyei gondnok és főiskolai világi alagondnok úr, halaszthatatlan elfoglaltsága; Csider Károly, gömöri egyházmegyei gondnok gyöngékedése, Lévay József, egyházkerületi tanácsbíró és Dr. Kovács Gábor, egyházkerületi világi aljegyző pedig halaszthatatlan hivatalos teendőik miatt, a tanácskozásokban részt nem vehetnek.

Tudomásul vétetik.

5. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 7. szám alatti jegyzőkönyvi határozatával az egyházkerületi, egyházi aljegyzői hivatal betöltése végett szavazás rendeltetvén, a beadott szavazatok egy küldöttség által felbontattak.

A küldöttség felolvasott jelentése szerint beadatott 341. érvényes szavazat melyből Kérészy Barna 211. Terhes Pál 130 szavazatot nyert.

Ennélfogva Kérészy Barna egyházkerületi egyházi aljegyzőnek általános szavazattöbbséggel megválasztatván, a hivatalos esküt a gyűlés színe előtt letette s jegyzői hivatalát azonnal elfoglalta.

6. Szavazatot nem adtak Abaujból: a pusztafalusi és rásonysápi; Alsózemplénből: a hernád-németii, erdőbényei, bodrog-keresztúri és lukai; Felső-zemplénből: a migléci és tusai; Ungból: a gálóczi egyházak.

A megnevezett egyházmegyék esperesei utasítatnak, hogy a mulasztó egyházzakon a szabályszerű s az egyházkerületi papi özvegy-árvatárt illető pénzbírságot hajtsák be; a lukai egyház azonban, tekintve, hogy az egyházat ért tűzvész folytán előállott zavaros viszonyoknak tulajdonítható a tapasztalt mulasztás: a bírság alól felmentetik.

7. Ez évi tavaszi közgyűlésünk 11. számú jegyzőkönyvi határozatában, azzal bízván meg az igazgatótanácsot, hogy a sárospataki hittanári karral egyetértve, adjon véleményes javaslatot a theologiai szakvizsgáknak, az újabb tanulmányi rendtartás értelmében szükségessé válott berendezésére vonatkozólag: az igazgató-tanács elnöksége tudatja, hogy a kívánt munkálatot a hittanári kar már elkészítette, az igazgató-tanács azonban más természetű, halaszthatatlan ügyekkel lévén ez idő szerint elfoglalva, annak tárgyalását szeptemberi üléseire volt kénytelen elhalasztani.

Az igazgató-tanács e tárgyban kívánt felterjesztése legközelebbi őszi közgyűlésünkre bevértetik.

8. Ugyanazon közgyűlésünk 15. számú jegyzőkönyvi határozata értelmében az egyházközségi dékányságra vonatkozó egyházmegyei munkálatok, a conventhez lévén felterjesztendők, püspök úr erre vonatkozólag tudatja, hogy ez a legközelebbi, rendes conventi üléseken fog megtörténni, minthogy az időközben megtartott convent csak egy pár nagyobb fontosságú és halaszthatatlan ügy elintézése végett hivatott össze.

Püspöki hivatalunk értesítése tudomásul vétetik.

9. Ugyanezen közgyűlésünk 16. számú jegyzőkönyvi pontja értelmében, egyházkerületünknek a főrendiházban leendő képviseltetése tárgyában hozott határozata. intézkedés végett, a conventhez terjesztvén fel, erre vonatkozólag olvastatott a convent folyó évi június hó 15—18. napjain, Budapesten tartott üléseinek 14. számú következő jegyzőkönyvi pontja:

„A közjogi bizottság előterjeszti az első üléből nyert megbízatása következtében a tiszán-inneni egyházkerületnek, püspökeink és főgondnokaink főrendiházi tagsága kérdésében intézett felterjesztésére a következő határozati javaslatot: „A tiszáninnyi egyházkerület határozata további intézkedés végett terjesztvén a convent elé, határozza el a convent. hogy fentartván mult évi novemberi ülésének 60. és 64. számok alatti határozataiban az egyház egyetemes érdekében kifejezett álláspontját, kötelességének ismeri az abban kifejezett cél elérésére minden alkalommal a kellő alkotmányos eszközökkel tevékenyen törekedni, miután a felterjesztésnek sem azon részét, mely a zsinat határozatáig az egyházkerületek főnökeinek részvételét a főrendiházban függőben tartani kívánja, sem azon másik részét, melylyel saját egyházkerülete főnökeire esetleg kiterjedő jog gyakorolhatásának függőben tartását elrendeli, az egyház egyetemes érdekében állónak nem tartja, különben is az egyházkerület ez utóbbi határozattal főnökeit a megjelenéstől jogosan el sem is tilthatta, a convent érészben további intézkedést szükségesnek nem tart; rendkívüli zsinat összehívása iránt a kellő lépések megtételére magát jogositva azért nem érzi, mert az egyházi törvények 90. §-ában megszabott feltételei a rendkívüli zsinat megtartásának nem forognak fenn.“

„A közjogi bizottság ezen határozati javaslata ellenében Mocsáry Lajos, conventi tag következő javaslatát hozza ajánlatba: „A tiszáninnyi egyházkerületnek a conventhez felterjesztett abbéli kijelentése, hogy a püspökök és főgondnokok főrendiházi tagságának kérdését a zsinati tárgyak közzé sorozza, kapcsolatban azzal, hogy elfogadott határozatát további intézkedés céljából terjesztette a convent elébe, akként levén értelmezendő, hogy a nevezett egyházkerület rendkívüli zsinat egybehívását kívánja, miután ekkoráig több egyházkerület hasonló értelemben nem nyilatkozott, a convent az e tárgyban való további intézkedés szükséges voltának esetét fenforogni nem látja.“

„Majd terjesztetett be a bizottsági javaslat némi módosítására, abból egy tételnek — „különben is az egyházkerület stb. . . . el sem is tilthatta“ — kihagyására vonatkozó indítvány, de amely visszavétetett.“

„Végül Szilágyi Dezső, conventi tag, ezen kihagyatni óhajtott tétel helyébe felvételni és beiktatni ajánlotta. hogy: „Különben is a tiszáninnyi egyházkerület felterjesztett határozatában kijelentvén, hogy egy egyházkerületnem érezheti magát arra jogositva, hogy egymagában, a többi egyházkerületek nélkül e fontos kérdésben határozhasson, ennél fogva a fenforgó esetben felterjesztett határozata eme részével az egyházkerület elnökeit el sem is tilthatta.“

„Ezen javaslatok beható tanácskozás alá vétetvén, a részletes vita befejeztével, az elnökség felteszi a kérdést, ha elfogadja-e az egyetemes convent a közjogi bizottság által beterjesztett határozati javaslatot?

Végzés. „Az egyetemes convent nagy többséggel a bizottság javaslatát fogadja el, a Szilágyi Dezső, conventi tag által tett módosítással.“ —

Felolvastatván ezen conventi határozat, indítványoztatott, hogy, miután a conventnek van egy másik, szintén nagyfontosságú határozata is a középiskolák állami segélyezése tárgyában, azért olvastassék fel egyidejűleg ez is, hogy így alkalom nyujtassék arra, hogy közgyűlésünk tagjai esetleg mindkét tárgyra vonatkozólag megtehessék észrevételeiket. Ez az indítvány aztán hosszabb vitát idézett elő, míg végre aztán felállással történvén meg e tekintetben a szavazás, a többség óhajtásához képest felolvastatott a conventnek az állami segély igénybevételére vonatkozólag felvett 9. számú következő jegyzőkönyvi pontja is:

„Olvastatott középiskoláink államsegélyezése tárgyában intézett miniszteri leiratra a tegnapi ülésből kiküldött közjogi és iskolaügyi bizottságnak következő véleményes javaslata:

„Az egyetemes conventtól nyert megbízatás következtében, pontonként felvételvé tárgyalásra a vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszternek középiskoláink államsegélyezése ügyében intézett leirata, arra vonatkozólag következő véleményét terjeszti elő a közjogi és iskolaügyi bizottság:

A miniszteri leirat a convent által tudomásul vétetvén, ennek következtében a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr tisztelettel értesíttessék, hogy óhajtott volna ugyan egyetemes conventünk, ha a középiskoláink érdekében kért évenkénti államsegély egy összegben, átalányként szolgáltatott volna ki, az általunk fölterjesztett föltételek megtartása mellett, egyetemes conventünknek, mint hazai ev. ref. egyházunk és iskolái főhatóságának kezeibe; és ha már az országos középiskolai törvény kívánalmaival a segélyezés ezen módját megegyeztethetőnek nem találta, megkísérelte volna kérelmünknek és kívánalmainknak, tekintettel azon áldozattételekre és hosszas szolgálatokra, melyeket ev. ref. egyházunk a tanügy terén felmutatott és kifejtett; tekintettel alkotmányunkban a felekezetek részére biztosított jogegyenlőségre, az országos törvényhozás elé terjeszteni, vagy legalább azt jövőre biztos kilátásba helyezni; de miután ezúttal azt nem nyerhettük meg, és miután több középiskoláink fenmaradhatására nézve életkérdéssé vált a mielőbbi segélyezés: a viszonyok és körülmények kényszerítő hatása alatt, hajlandó az egyetemes convent arra, hogy az államsegélyezési ügy az olyan iskolákra nézve, melyek az államsegélyt fenmaradhatásukra multhatlanul igénylik és arra egyházkerületeik útján jelentkeznek, külön és önállólag megoldassék, nehogy a halogatás és késlekedés következtében, ezen tanintézetek hasznos működése kockára tétessék és még tovább is reménytelenül legyenek a létérti küzdelemben.

A bizottság különben a leiratot következő megjegyzésekkel kíséri:

1. A miniszteri leiratban kiemeltetik, hogy hajlandó a miniszter elfogadni, hogy az államkormány által kinevezendő tanárok, egyébiránti képzettségök mellett, csakis ev. ref. vallású egyének lehessenek; ezt a bizottság az egyetemes convent által állandó szabályul kívánja megállapíttatni; a középiskolákat fentartó testületeknek különben szabadságukban állván, hogy a felmerülő viszonyok és körülményekhez képest, a közvetlenül általok fentartott tanszékekre, más protestáns vallású tanárokat is választhassanak, amint azt iskolai szervezetünk 98. §-a meghatározza.

2. Az államkormány által kinevezendő tanárok fegyelmi ügyében kijelenti ugyan a vallás- és közoktatásügyi miniszter, hogy kész az egyetemes conventnek e kérdésnél a feliratban kifejtett álláspontjához hozzájárulni; mégis kimondja, hogy „a kormány által kinevezett tanárok netaláni elmozdítása fegyelmi úton addig végre ne hajtassék, míg a miniszter, a hozzá minden esetben felterjesztendő indokolt ítéletet helybenhagyó tudomásul nem vette.“ Miután azon esetben is, ha a helybenhagyó tudomás, mint multhatlan feltétel állapíttatik meg, ez sajnos félreértésekre vezethet, és tanintézeteinkben a fegyelem belső egysége s öszhangzatos iránya veszélyeztetnék: az egyetemes convent által e leiratra adandó válaszban kerestessék meg a miniszter úr, hogy miután egyházi törvényeink értelmében, teljes igazságszolgáltatást biztosító, szervezett fegyelmi bíróságaink vannak, s a törvény által megszabott bírói eljárás keretébe be nem illeszthető, hogy ott, hol a fokozatos bíróságok törvényszerűleg ítélnék, mégis bármily esetben bizonyos fentartások adassanak a kormánynak; de meg magok közt a tanárok között is sajátságos helyzetet idézhet az elő az illető tanárookra nézve, amennyiben könnyen azt vélhetik, hogy ő felettök az egyházi felügyelet csak névleges, ők egy más hatóságtól, az államkormány képviselőjétől vannak függésben, tehát ők kiváltságos helyzetet tulajdoníthatnak magoknak a többi tisztársak felett; az ilyen szellem és fel fogásnak pedig még csak az árnyéka is eltávolítandó lévén az egy intézetben ugyanegy célra törő és működő tanárok gondolkodásától: elégedjék meg a vallás- és közoktatásügyi miniszter annyival, amennyit maga az országos törvény megszab, hogy t. i. egyszerű tudomásvétel végett az elmozdítási ítélet felterjesztendő, hogy a szükséges további intézkedést megtehesse.

3. A tantervre vonatkozó azon indokolást sem hagyhatja minden észrevétel nélkül a bizottság, hogy t. i. ha valaha bekövetkeznék, vagy az egyetemes convent úgy látná, hogy bekövetkezett, miszerint a kormány által megkövetelt tanterv retrográd irányt vett: mindig szabadságában áll az egyetemes conventnek, az államsegélyt ily áron el nem fogadni, s a szerződéstől a 47-ik §. e) pontja értelmében visszalépni. Óhajtotta volna a bizottság, ha ezen indoklás a leíratban mellőztetik, mint amely megnyugtatósunkra épen nem szolgálhat; mert úgy van meggyőződve, hogy magára az államkormányra nézve sem lehet az közömbös, amidőn ilyen nehéz állapot teremtetnék meg, és azon válságos helyzetbe jutnának államilag segélyezett tanintézeteink, hogy e kettő közül válaszszanak: vagy megszüntetni működésüket, vagy pedig a tanügy terén, a haladás valódi elveivel ellenkező tantervet fogadjanak el; a hazai közművelődés érdekei és követelményei is tiltakoznak az ellen, hogy bármi úton ily állapotok jöhessenek létre; sokkal inkább azt véli a bizottság, hogyha már a középiskolai oktatásra nézve, a feltételek az országos törvényben meg vannak szabva, azok kiviteli eszközeiről pedig nincs kellő gondoskodás: az államkormány hazafias kötelességének ismeri, nem nehézségeket és akadályokat gördíteni, hanem eszközöket szolgáltatni a minél célszerűbb kivitelre nézve, és nem azzal vigasztal és nyugtat meg, hogy felbonthatják a szerződést és mehetek dolgozokra, tudva azt, hogy a mi viszonyaink következtében a szerződés felbontása és eszerint az államsegély megszűnése, tanintézeteinkre nézve legtöbb esetben igen sok nehézséggel járna s azokra nézve életkérdéssé válhatnék.

Ezek után ajánlja a bizottság, hogy:

1. Miután egyházunknak legfőbb és legszentebb érdeke, hogy iskoláit, melyeket önmaga hozott létre és tartott fenn annyi időn keresztül, továbbra is a maga saját erejéből tartsa fenn, s e tekintetben minden áldozatot meghoznia mulhatlan kötelessége: államsegélyezésre csak oly tanintézeteket ajánljanak az egyházkerületek, melyek semmi esetre sem képesek magokat önerejükből a törvény kívánalmai szerint berendezni és amelyek államsegély nélkül tovább — legalább jelenleg — fenn nem tarthatók. Magok az egyházkerületek saját körükben bírálják meg minden ilyen középiskola helyzeti körülményeit és viszonyait.

2. Maga az egyetemes convent egy 5 vagy többtagú bizottságot választ, melynek főadata lesz, az egyházkerületek által felterjesztendő ilyen vagyonkimutatásokat felülvizsgálni, a helyzeti körülményeket a legnagyobb körültekintéssel mérlegelni s észrevételeivel azokat az egyetemes conventhez felterjeszteni. Ezen bizottság hatalmaztatván fel a segélyezési ügyben az államkormány megbízottjával vagy megbízottjaival érintkezni, az egyházkerületek ajánlata és javaslata után a szerződési tervezetet elkészíteni, s a conventtől nyert felhatalmazás mellett azokat az államközeggel megkötni.

3. Már conventünk felterjesztvén, legközelebbi gyűléséből, 83. szám alatt, hogy iskoláink közül többnek egyszer s mindenkorra szükségelt beruházások céljából is van szüksége államsegélyre; a vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig kijelentette, hogy hajlandó ezen ügyben tárgyalásba bocsátkozni: felhívatnak az egyházkerületek, hogy az ily egyszer mindenkorrai segélyt igénylő iskolák szükségleteit szintén megvizsgálva, terjeszszék be a már jelzett conventi bizottsághoz, hogy azokat az szintén behatólag mérlegelhesse és terjeszse majd conventünk elé.

Melynek felolvasása után Fejes István, annak ellenében, következő határozati javaslat elfogadását ajánlja:

„A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak ezen sok tekintetben előzékeny nyilatkozatát s különösen annak elismerését, hogy iskoláink úgy a közművelődésnek, mint általában az államnak és nemzetiségnek nevezetes szolgálatokat tettek, s e tekintetben teljesen megbízhatók: egyetemes conventünk örömmel veszi tudomásúl; miután azonban a leírat érdemének mégis azon tény felel meg, hogy felterjesztésünknek egyik lényeges pontja sem teljesítettik, azon okból, mert azok az 1883-ik évi középiskolai törvénybe ütközőknek nyilvánítatnak: a miniszter úr egy újabb és indo-

kolt felíratban megkéretik arra, hogy tehát az említett törvénycikk pótlásával kérelmünk akadályait elhárítani méltóztassék, illetőleg ref. egyházunkat hozza azon helyzetbe, hogy a felajánlott államsegélyt, az 1848. évi XX. törvénycikk szellemében, középiskoláira nézve igénybe vehesse, mert azt így, a leíratban kijelölt módon, tehát a segélyezendő iskolák önállóságának, s azokra nézve egyházunknak békekötések és országos alaptörvények által biztosított önkormányzati jogai csorbitása vagy feláldozása árán igénybe nem veheti.

Az e célra szükséges felírat szerkesztésére egy 5 tagú bizottság küldetik ki.“

Az egyetemes convent mindkét rendbeli javaslatot beható tanácskozás alá vevén:

Végzés. A bizottság javaslata egész terjedelmében nagy többséggel elfogadtatott, s annak értelmében teendőkre, az államsegélyt igénylő iskolák ügyében követendő eljárásokra az egyházkerületek felhivatnak; egyszersmind ezen bizottsági jelentés alapján, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr tisztelettel újlag megkerestetni és fölkérteni elhatározottat.

Középiskoláink államsegélyezése ügyében működendő 5 vagy többtagú conventi bizottság tagjainak megválasztása a holnapi ülésre tűzetik ki, felkérve az elnökség, bizottsági tagok ajánlatba hozatalára.“

Ez megtörténvén, egy határozati javaslat adatott be oly irányban, hogy, miután úgy a főrendiházi képviseltetés, mint a középiskolák állami segélyezésének kérdése, a legnagyobb megfontolást igényli: adassék ki mindkettő az egyházmegyéknek, nyilatkozattétel végett, s halasztassék el az érdemleges határozathozatal közelebbi őszi közgyűlésünkre. Ezen halasztási javaslat szavazás alá bocsátatván, névszerinti szavazás által döntetett el, mindkét tárgynak napirendre tűzése.

Tárgyalás alá vétetett tehát elsősorban a conventnek a főrendiházi képviseltetés kérdésében felolvasott jegyzőkönyvi határozata.

Erre vonatkozólag, Bernáth Elemér, egyházmegyei gondnok, a következő határozati javaslatot nyújtotta be: „Miután a convent, a tiszáninneri ref. egyházkerület felterjesztésére, a ref. püspököknek és főgondnokoknak a főrendiházban való képviseltetése tárgyában már határozott: a tiszáninneri egyházkerület, a convent ez iránybani határozatát — melyszerint egyházkerületi főnökei főrendiházi képviseltetésének függőben tartását az egyház egyetemes érdekében állónak nem tartja — tudomásul veszi.“

Ugyanezen ügyben Fejes István, főiskolai egyházi gondnok pedig a következő határozati javaslatot nyújtotta be: „Egyházkerületünk a fenforgó kérdésben hozott határozatát azon szempontból terjesztvén fel a conventhez, hogy, végeldöntés végett, a zsinat összehívása iránt intézkedjék — mert a convent e tárgyban 1884. november havában érdemlegesen nyilatkozott — miután azonban a rendkívüli zsinat összehívása lehetővé nem vált, egyházkerületünk kijelenti, hogy, elvi álláspontjának fentartása mellett, ezen egész kérdést annak idején a zsinatra fogja terjeszteni.“

Beható és a nagyszabású ügynek több oldalról történt megvilágosítása után, szavazásra tűzetvén ki mindkét határozati javaslat:

Egyházkerületi közgyűlésünk 19 szavazattal 15 ellenében, Fejes István határozati javaslatát fogadta el. Az elfogadás mellett, tehát i g e n n e l szavaztak: Böszörményi Károly, Tóth Ferenc, Kopré Ferenc, Lükő Géza, Vajányi Lajos, Kovács Károly, Orémus Dániel, Szabó Endre, Mocsáry Lajos, Dr. Lengyel Endre, Makay Dániel, Béky Sámuel, Terhes Barna, Fejes István, Dr. Szánthó Gyula, Molnár Lajos, Debreczeni Bertalan, Kérészy Barna, Mitrovics Gyula. Ellene, vagy is n e m m e l szavaztak: Fodor Pál, Veress Sámuel, Idrányi Ferenc, b. Vay Béla, Bornemisza József, Édes Ábrahám, Debreczeni Gábor, Fekete József, Bernáth Elemér, Kálniczky János, Dókus Gyula, Dókus Ernő, Végh Bertalan, Nagy Pál, Terhes Pál. Elnökök, továbbá Futó Sámuel, Tóth Dániel, Rácz Endre, Dudás Lajos, Bodolay József, Zombory Gedő nem szavaztak.

- 10.** Sorrendszerint tárgyalás alá vétetett ezután az egyetemes convent 1885. jun. 15—18. napján, Budapesten tartott ülésének középiskoláink állami segélyezése tárgyában érkezett miniszteri leiratra vonatkozó 9-ik számú s fennebb már egész terjedelmében beiktatott jegyzőkönyvi pontja.

Az egyetemes convent e végzésével szemben Fejes István, főiskolai algondnok, következő határozati javaslatot nyújtotta be:

„Egyházkerületünk sajnálattal veszi tudomásul, hogy a convent azon irányban, amelyben az államsegély kieszközlésére egyházkerületünk által felhívatott, további lépések megtételét nem látja szükségesnek; ennél fogva a maga részéről kijelenti, hogy a convent által ajánlott módok szerint az államsegélyt, a kebelében levő iskolákra nézve igénybe nem veheti.“

E nagyfontosságú ügyben, mely középtanodáink jövő sorsát oly közvetlenül érdekli, a tárgy jelentősége által igényelt tüzetes és hosszas tanácskozás után névszerinti szavazás rendeltetvén el: igennel, vagyis a javaslat elfogadása mellett szavaztak: Idrányi Ferenc, Futó Sámuel, Dókus Gyula, Dudás Lajos, Lükő Géza, Vajányi Lajos, Kovács, Károly, Orémus Dániel, Szabó Endre, Mocsáry Lajos, Dr. Lengyel Endre, Makay Dániel, Béky Sámuel, Terhes Barna, Fejes István, Mitrovics Gyula, Kérészy Barna; nemmel, vagyis a javaslat elfogadása ellen: Fodor Pál, Veress Sámuel, Br. Vay Béla, Bornemisza József, Édes Ábrahám, Tóth Dániel, Debreczeni Gábor, Fekete József, Bernáth Elemér, Kálniczky János, Dókus Ernő, Tóth Ferenc, Végh Bertalan, Terhes Pál, Molnár Lajos, és így egyházkerületünk 17 szavazattal 15 ellenében, a Fejes István határozati javaslatát elfogadja.

- 11.** Ugyancsak tavaszi közgyűlésünk 24. számú jegyzőkönyvi pontjában, az egyházmegyék arra hivatván fel, hogy terjeszszék fel munkálataikat a missio-ügyre vonatkozólag:

Ezek legközelebb őszi közgyűlésünkre bevértatnak.

- 12.** Ugyanazon közgyűlésünk 98. számú határozatára vonatkozólag jelenti elnöklő püspökünk, hogy a Béky Sámuel, kassai lelkész által panaszolt s az említett határozatban foglalt vallásszérelmi ügyben beadott felíratra a vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól még eddig válasz nem érkezett.

Ezen jelentés tudomásul vétetik s egyszersmind felkéretik püspökünk, hogy amennyiben felíratunkra a convent idejéig kedvező válasz nem érkezne, idézett határozatunk értelmében eljárni sziveskedjék.

- 13.** Ugyanazon közgyűlésünk 101. számú határozatára vonatkozólag jelenti püspökünk, hogy a pénzügyválasztmány az egyházkerületi levéltár kezelésével megbízott Dr. Kovács Gábor, egyházkerületi világi aljegyző részére, évi díjazásul 100 frtot hozott javaslatba.

Ezen javaslat elfogadtatik s Dr. Kovács Gábor, világi aljegyzőnk évi díjazása, jegyzői és levéltárnoki teendőiért, folyó évi május 1-től számítva, 100 frtban állapítatik meg; utasítván a pénzügyi választmány, hogy ezen összeg folyóvátétele iránt intézkedjék.

- 14.** A Horváth Mária-Héthy-féle hagyatéki ingatlanok személyes, esetleg szakértők közbejöttével leendő megvizsgálására, ugyanazon közgyűlésünk 49. számú határozatával kiküldött megbízottaink, Fejes István, főiskolai algondnok és Zsindely István, gazdasági választmányi elnök, beadott jelentésükben előterjesztik, hogy a hagyaték tárgyát képező két ház és szőlőt, a házakat szakértő közbejöttével megvizsgálták és úgy találták, hogy mindkét ház egyemeletes, szoroson egymás mellé építve, egyiknek semmi kertje, udvara oly szűk, hogy szekér rá nem mehet, alsó része kő, emelete faépület, tetőzete igazítással még néhány évig eltart, benne az ajtók, ablakok, padlózat csaknem egészben tarthatatlanok. A másik nagyobb ház szűk, boltozott bejáratú, udvarral és egy kis kerttel,

egészen kőből épült, földszinten az utcára két kis bolt van, mindkettő bolthajtásos, pincéje szinig volt vízzel, ami teljesen alig távolítható el, legalább erre enged következtetni az, hogy a közelében levő kútban a víz felszíne nincs 2 méter mélyen a földtől. Ezért van, hogy az épület fala is nedvesnek látszik. Az ajtók, ablakok ezen házon is roszak, a tetőzetten a tölgyszarúfák jók, de az úgynevezett kötőgerendák kicserélendők, a fa-zsindelytető egy része általában, más része helyenként javítandó. Az istállóban sem hidlás, sem csatorna, úgy, hogy a lejtős udvarról lefolyó esővíz annak belsejét elönti; tetőzetének féloldala haladéktalanul újonnan fedendő.

Ezen rosz állapotot könnyen érthetővé teszi, hogy az épületek bérben vannak; tulajdonképeni gazdája a birtoknak 19 éven át nem volt, mert a haszonélvezőnek nem állt érdekében a jókarban tartás.

A szőlő teljesen elhanyagolt parlag, vad cserjével benöve, vízmosásos, alja régebben szilvás volt, most 3—4 vén fa van benne, lapály, vízjárásos hely, maga a szőlő is alantabban fekszik, mint a közelében levő, amiért aztán az utófagyoknak jobban ki van téve.

Ami a házak értékét illeti, a jelenleg fizetett lakbér 850 frt. Ebből levonandó: állami és községi adóra, illeték-egyenérték és tűzbiztosításra 281 frt. 14 kr.; lesz a tiszta jövedelem 568 frt. 86 kr., a javításokat nem számítva, mely 9481 frt. 6% tőkének felel meg.

Ha a megbecslésnél azon módon járunk el, mint a pénzintézetek és az államnál szokásban van: a 850 frt. bruttó bevételből levonandó javítás címén 30% annyi, mint 255 frt., marad adóalapul 595 frt., ennek 17%-a annyimint 101 frt. 11 kr., ennek százszorosa 10115 frt., a két számításból a számtani középárányos 9712 frt. Ezzel csaknem összevág a küldöttség által eszközölt becslés eredménye, ami 9617 frtot tesz.

A szőlő területe aljával együtt 2523 □ öl, annyimint 1.58 kataszteri hold, s 300 frtért adatván el, egy holdért majdnem 200 frt. fizettetett.

Véleményezi küldöttség, hogy egyházkerületünk az eladásba egyezzék bele.

Ezen kimerítő jelentés s illetőleg kiküldötteink véleménye alapján, közgyűlésünk beleegyezik abba, hogy ezen hagyatéki vagyonok, és pedig mind a házak, mind a szőlő, a társtulajdonos egyházmegyének, tavaszi közgyűlésünk fennebb idézett 49. számú határozata szerint, az összes hagyatéki vagyonokért megajánlott 10,000 frt. vételárért, illetve, minthogy a sárospataki főiskolát ezen hagyatéki vagyonoknak fele illeti, ezen felerészre vonatkozólag 5000 frt. vételárért eladassanak; beleegyezik egyszersmind az ungi egyházmegye által előterjesztett azon feltételbe, hogy az eddigi jövedelem egészben az ungi egyházmegyét illesse; ennek ellenében a százalék és egyéb költségek szintén az ungi egyházmegyét illessék, köteles levén a vevő egyházmegye a főiskolát illető 5000 frt. vételárt — addig kamat nélkül — 1885. évi november 1-re befizetni.

Az adásvevési szerződés ily értelemben leendő megkötésére a gazdasági választmány utasítatik.

15. Olvastatott az alsözempléni egyházmegyének már folyó évi tavaszi közgyűlésünkre felterjesztett 1885. évi április hó 14—15. napjain, Sárospatakon tartott közgyűlésében, 59. szám alatt hozott, egyházkerületünk által tavaszi közgyűlésünk 74. számú határozata értelmében, az alsözempléni egyházmegyéhez felszerelés végett visszatett s felszerelve újabban beterjesztett határozata, melyben pártolólág terjeszti fel az örösi egyház presbyteriumának a lelkész változása alkalmából beterjesztett azon kérelme, hogy tekintettel arra, miszerint a földbirtokosok közül többen kiköltöztek a községből, többen pedig elhaltak, utódaik pedig más község lakosai, így a lelkésznek eddig chárta szerint fizetett fixum, most már sokkal kevesebb birtokos között oszlik el: engedtetnék meg a lelkészi fizetésnek mintegy öt köből gabonával való leszállítása és erősítették meg a jelzett kérelemnek megfelelőleg készített és beterjesztett újabb chárta.

Egyházkerületünk méltányolván az egyházmegyei határozatban kiemelt indokokat, az annak kapcsában beterjesztett, s 1885. év április 26-án kiállított újabb chártát ezennel megerősíti.

- 16.** Tárgyaltattak az országos közalaphoz folyamodók kérvényei, mely kérvények előzetesen tavaszi közgyűlésünk 21. számú határozata szerint, véleményezés végett egy bizottságnak lőnek kiadva. Folyamodtak egyházkerületünkben a lelkészek 12,070 forint, az egyházak pedig 52,406 forint 44 kr. segélyért; az egyházmegyék által ajánlottak: a lelkészek 9450 frt., az egyházak 30.232 frt. segélyre.

Ezen kérelmek és illetve ajánlatok az egyházmegyék között a következőleg oszoltak meg:

Abaujából kértek a lelkészek 1430 frtot, az egyházak 13482 frtot. Az egyházmegye ajánlotta a lelkészeket 800 frtra, az egyházakat 7534 frtra.

Alsóborsodból kértek a lelkészek 250 frtot, az egyházak pedig 4893 frt. 59 krt. Ajánlottak a lelkészek 150 frtra, az egyházak 3020 frtra.

Alsózemplénből kértek a lelkészek 2030 frtot, az egyházak 6469 frtot. Ajánlottak a lelkészek 1650 frtra, az egyházak 5580 frtra.

Felsőborsodból kértek a lelkészek 990 frtot, az egyházak 4648 frt. 60 krt. Ajánlottak a lelkészek 650 frtra, az egyházak 1998 frtra.

Felsőzemplénből kértek a lelkészek 2520 frtot, az egyházak 6060 frt. 25 krt. Ajánlottak a lelkészek 1700 frtra, az egyházak 3100 frtra.

Gömörből kértek a lelkészek 600 frtot, az egyházak 4785 frtot. Ajánlottak a lelkészek 600 frtra, az egyházak 3400 frtra.

Tornából kértek a lelkészek 1550 frtot, az egyházak 7768 frtot. Ajánlottak a lelkészek 1000 frtra, az egyházak 1300 frtra.

Ungból kértek a lelkészek 2700 frtot, az egyházak 4300 frtot. Ajánlottak a lelkészek 2900 frtra, az egyházak 4300 frtra.

Közgyűlésünk a segélyért folyamodók kérvényeit beható vizsgálat alá vévén, az egyházmegyék és a kiküldött bizottság véleményének is figyelembevételével, a folyamodó lelkészek részére összesen 4780 forint; a folyamodó egyházak részére pedig 12,890 forint segélyt hoz javaslatba, s az egyes folyamodókat következőleg ajánlja segélyezésre:

I. Az abauji egyházmegyéből:

A) Lelkészek:

1. Szilva István, rásonyi lelkész, tekintve fizetésének csekély voltát, ajánltatik	150 frtra.
2. Baksay János, pamlényi lelkész, a kérvényben előadott indokok igazolása mellett ajánltatik	100 frtra.
3. Tatár Mihály, csenyétei lelkész, a kérelemben előadott s az egyházmegye által is igazolt indokok alapján ajánltatik . . .	80 frtra.
4. Nemes Lajos, kovács-vágási lelkész, a kérelem indoka valódi s folyamodó fizetése nagyon csekély lévén, ajánltatik . . .	200 frtra.
5. Lipták Bertalan, felső-regmeci lelkész, tűzvész által tetemes kárt szenvedvén, ajánltatik	300 frtra.
Összesen	830 frtra.

B) Egyházak:

1. A devecseri baktához csatolt társegyház, iskolaépítésre és templomújításra tekintve a nép csekély számát s szegénységét, ajánltatik	300 frtra.
2. Az abauj-vajkóci egyház, építkezési célra, az egyházmegyei határozatban foglalt indokok alapján, ajánltatik	300 frtra.
3. A felső- és alsó-cécei egyház, fenforogván a kérvényben feltüntetett célok létesítésének szüksége, tekintettel a egyházközség vagyoni helyzetére, ajánltatik	400 frtra.
4. A vilmányi egyház, a kérvényben feltüntetett építkezési célra, a gyülekezet csekély számának és szegénységének figyelembevételével, ajánltatik	200 frtra.
5. A rásónyi egyház, a gyülekezet csekély számát tekintve, templomépítési célra ajánltatik	200 frtra.
6. A tornyos-németi egyház, tekintetbe véve, hogy temploma még 1497-ben épült s így mint műemlék is fentartandó, s tekintve az egyházközség igen csekély lélekszámát, ajánltatik	300 frtra.
7. A bereti egyház tanteremépítése elkerülhetlen lévén s azt a csekély népszerűségű egyház önerejéből teljesen fel nem építhetvén, ajánltatik	200 frtra.
8. A selyebi egyház, tekintve, hogy új templom építéséhez kezdett s azt önerejéből befejezni nem képes, a jelen évre is ajánltatik	500 frtra.
9. A nádasi és felső-kékedi társegyház templomépítési célra, tekintve a hívek csekély számát, ajánltatik	390 frtra.
10. az alsó-kemencei egyház;	
11. a pető-szinyeci egyház — kérvényeiben költségvetés nem lévén — nem ajánltatik.	
12. A garbóc-bogdányi egyház;	
13. az abauj-szántói egyház;	
14. a bistei leányegyház;	
15. a szent-istván-baksai egyház;	
16. az abauj-kéri egyház;	
17. a hejcei egyház;	
18. a hernád-zsadányi egyház;	
19. a csenyétei egyház, tekintettel arra, hogy az építkezések, melyekre ezen egyházak segélyt kérnek, még halasztható: segélyre nem ajánltatnak.	
20. A felső-regmeci egyház a legközelebb dühöngött tűzvész által tetemes kárt szenvedvén, s még Árpád-korbeli templomának azonnal való helyreállítása elkerülhetetlen lévén, s ennek költségei miatt az egyház teljesen kimerülvén: ajánltatik	500 frtra.
Összesen	3290 frtra.

II. Az alsóborzodí egyházmegyéből:

A) Lelkészek:

1. Varga János, felső-ábrányi lelkész, jövedelme csekélységére való tekintettel, adósságai törlesztésére ajánltatik	100 frtra.
2. Somody János, heő-bábai lelkész, tekintettel arra, hogy a múlt évben segélyezettett, segélyre nem ajánltatik.	

B) Egyházak:

1. Az andornoki leányegyház, elemi csapás által megrongált iskolája javítására, tekintve az egyházközség csekély népességét és tekintve azt, hogy ezen leányegyház római katolikus községek közzé van ékelve és mint ilyen mindenesetre fentartandó, ajánltatik 200 frtra.
 2. Az egri leányegyház, tekintetbe véve, hogy ezen csekély létszámú kis egyház egy népes érseki székvárosban missiot teljesít, s hogy a kérvényben jelzett cél mulhatlan szükséges, ajánltatik . . . 500 frtra.
 3. A csabai egyházban az iskolaépítés elkerülhetlen lévén s az egyház hívei a templom és paplak építése miatt kimerülvén, ajánltatik 300 frtra.
 4. A mályii leányegyház a kérvényben előadott célokra a segélyt nem nélkülözhetvén, tekintve az egyházhívek csekély számát és korlátolt vagyoni helyzetét, ajánltatik 200 frtra.
 5. A felső-ábrányi egyház a halasztást nem tűrő paplaképítési költségek pótlására, tekintetbe véve az egyháztagok korlátolt anyagi helyzetét és áldozatkészségét, ajánltatik 300 frtra.
 6. A tiszta-oszlári egyház költségvetést nem terjesztvén elő, nem ajánltatik.
 7. A dorogmai egyház építkezése önerejéből is fedezhető lévén, nem ajánltatik.
 8. A heő-szalontai egyház költségvetése részletesen előterjesztve nem lévén, nem ajánltatik.
 9. A heő-bábai egyház adósságát önmaga is fedezhetvén, nem ajánltatik.
 10. Az aranyosi egyház a célt, melyre a segély kéretik, nem részletezvé, nem ajánltatik.
- Összesen 1500 frt.

III. Az alsózempleni egyházmegyéből:

A) Lelkészek:

1. Réthy Pál, golopi lelkész, tekintve jövedelmének csekély voltát, ajánltatik 100 frtra.
2. Fürjész Tamás, lukai lelkész — tekintve, hogy folyamodó a folyó évben igen tetemes jég- és tűzkárt szenvedett, s hogy jövedelme különben is csekély — ajánltatik 300 frtra.
3. Bagdy István, visi lelkész, a kérelem okai valók lévén, tekintetbe véve folyamodó csekély lelkészi fizetését és aggkorát, ajánltatik 200 frtra.
4. Szántay István, berzéki lelkész — a kérelem indokai valók lévén, tekintetbe véve folyamodó csekély fizetését — ajánltatik 100 frtra.
5. Sallay Sándor, erdő-horvátii lelkész — a kérelem indokai valók, folyamodó lelkész-tanító csekély jövedelmű egyházban hivataloskodik — ajánltatik 100 frtra.
6. Kovács János, vámos-ujfalusi lelkész-tanító — a kérelemben elmondott indokok folytán, csekély jövedelme miatt, különösen tekintetbe véve előhaladott életkorát s hogy testi fogyatkozása miatt segéd tartásra szorul — ajánltatik 100 frtra.
7. Tóth Lajos, s.-hídvégi lelkész, bár középszerű jövedelmet adó

- egyházban hivataloskodik, de tekintve, hogy a folyó évben tűzvész miatt igen tetemes kárt szenvedett s az egyház tagjai is fizetéképtelenek lettek: ajánltatik 300 frtra.
8. Igaz József, szerencsi lelkész, az egyházmegyei határozatban foglalt indoknál fogva, nem ajánltatik.
9. Rác Ábrahám, csobaji lelkész;
10. Láboss Endre, rozvágyi lelkész, a segélyt jelenben még nélkülözhetvén, nem ajánltatnak.
- Összesen 1200 frtra.

B) Egyházak:

1. A sajó-hídvégi egyház összes egyházi épületeit tűzvész pusztítván el: ajánltatik 600 frtra.
 2. A király-helmeci egyház templomának javítása halaszthatlan lévén, tekintettel a folyamodó egyház vagyoni helyzetére, ajánltatik 100 frtra.
 3. A vékei leányegyház, iskolája kijavítása céljából, tekintve ezen kis egyház szegénységét, s hogy idegen vallásúak között csak nagy erőfeszítéssel tarthatja fel magát, ajánltatik 150 frtra.
 4. A leleszi leányegyház, templomépítés folytán előállott tetemes adóssága törlesztésére — tekintetbe véve az egyházhívek buzgóságát, csekély számát és vagyoni helyzetét — ajánltatik . . . 300 frtra.
 5. A vámos-ujfalusi csekély népességű és anyagi erejű egyház, a kérvényben elmondott építkezési célra ajánltatik . . . 200 frtra.
 6. A visi egyház, egyházi épületeit javítani lévén kénytelen, az egyház híveinek csekély számára és szegénységére tekintettel, ajánltatik 100 frtra.
 7. A hernád-kaki egyház adóssággal lévén terhelve, a kérvényben jelzett építkezési célra ajánltatik 200 frtra.
 8. A lukai egyház — tekintettel arra, hogy legközelebb az egyház épületei a tűzvész martalékaivá lettek s hogy az egyház hívei is tetemes kárt szenvedtek — ajánltatik 500 frtra.
 9. A bodrog-olaszli egyház, tetemes adósságai törlesztésére, tekintettel az egyháztagek szegénységére, ajánltatik 200 frtra.
 10. A sárospataki egyház, tekintve híveinek nagy számát és kedvező vagyoni helyzetét, segélyre nem ajánltatik.
 11. A nagy-rozvágyi egyház;
 12. a csobaji egyház;
 13. a vajdácskai egyház, a kérvényben jelzett építkezések még halaszthatók lévén, nem ajánltatik.
 14. A bodrog-keresztúri egyház tetemesebb mérvű segélyben részesülvén, nem ajánltatik.
- Összesen 2350 frtra.

IV. A felsőborsodi egyházmegyéből:

A) Lelkészek:

1. Antal György, ruda-bányai lelkész, kérvényében foglalt indokai s jövedelmi helyzete a valóságnak megfelelővén, ajánltatik . . 100 frtra.
2. Ónodi István, meszesi lelkész, tekintettel előhaladott korára, nagy családjára és csekély javadalmazására, ajánltatik . . . 100 frtra.

3. Rozgonyi József, ivánkai lelkész-tanító elaggott korát s mult évben szenvedett elemi csapást figyelembe véve, ajánltatik	100 frtra.
4. Demeter János, martonyii lelkész, felhozott indokai s a javadalmazására vonatkozó előadása való lévén, ajánltatik	100 frtra.
Összesen	400 frtra.

B) Egyházak:

1. A berentei egyház, a kérvényben jelzett építési célra, tekintve az egyháztagek igen csekély számát és nagyon korlátolt anyagi helyzetét, ajánltatik	200 frtra.
2. A tapolcsányi leányegyház, iskolája építése elkerülhetlen lévén, tekintve a hívek szegénységét s a nagy terhet, amit viselnek, ajánltatik	100 frtra.
3. A meszesi egyház — a kérvényben elmondott építkezések elkerülhetlenek, az egyház híveinek száma igen csekély, azok korlátolt anyagi helyzetűek — ajánltatik	200 frtra.
4. A szakácsii egyház, az egyház hívei nagyon csekély számú s igen nagy terhet viselnek, a teljesített építkezések folytán az egyház adósságba keveredvén, ennek törlesztésére ajánltatik	100 frtra.
5. A sajóvadnai egyház, a paplak lakhatatlan lévén, újra építendő, s bár az egyház elég népes, de a számtalan elemi csapás miatt az egyház hívei kimerültek, tekintettel különösen azon nagy áldozatokra, melyet a hívek az egyház adósága törlesztésére hoztak, a kérvényben jelzett építkezési célra ajánltatik	200 frtra.
6. A dövényi leányegyház, a kérvényben jelzett iskolajavításra, tekintve a hívek szegénységét, ajánltatik	100 frtra.
7. A radistyáni egyház a kérvényben jelzett építkezést önerejéből is teljesithetvén, nem ajánltatik.	
8. A bánhorváti egyház;	
9. A zubogyi leányegyház építkezései még halasztható lévén, nem ajánltatik.	
Összesen	900 frtra.

V. A felsőzempléni egyházmegyéből:

A) Lelkészek:

1. Persenszky János, kis- és nagy-toronyai lelkész, aggkorára, nagy családjára és igen csekély díjazására tekintettel, ajánltatik	100 frtra.
2. Molnár István, lasztóci lelkész, a kérelem indokai s kérelmező jövedelmi helyzete való lévén, tekintettel folyamodót ért többrendbeli csapásra, ajánltatik	100 frtra.
3. Kálniczky János, legénye-mihályii lelkész, tekintettel rendkívül csekély fizetésére s esperesi hivatalával járó terhére, ajánltatik	100 frtra.
4. Bálint József, abarai lelkész — a kérvényben előadott okok igazak, folyamodó, ki évek hosszú során keresztül egyházkerületünk al-, majd főjegyzője volt, szélhűdés folytán munkaképtelen, jövedelmi helyzete a kérvényben előadottnak megfelel — ajánltatik	200 frtra.
5. Dudás Lajos, kazsui lelkész — a kérvényben foglalt indokok s kérelmező jövedelmi helyzete igazak — ajánltatik	100 frt.

6. Erdélyi Sándor, jesztrebi lelkész kérvényében előadott okok és jövedelmi helyzete való, tekintettel tűzvész által szenvedett tetemes kárára, ajánltatik	200 frtra.
7. Kiss József, magyar-izsépi lelkész, a kérvényben előadott okok s jövedelmi helyzetére tekintettel, különösen tekintetbe véve a lelkész magas életkorát, ajánltatik	100 frtra.
8. Babarék Dániel, nagy-ráskai lelkész kérvényében felhozott indokok és folyamodó jövedelmi helyzete való lévén, ajánltatik	100 frtra.
9. Tóth Ferenc, deregnyői lelkész;	
10. Szegő Bénéiamin, zempléni lelkész;	
11. Hajzer Endre, hardicsai lelkész, középszerű egyházakban lévén, nem ajánltatnak.	
Összesen	1000 frtra.

B) Egyházak:

1. A kis-ráskai egyház, a kérvényben előadott célra, tekintettel a gyülekezet szegénységére, ajánltatik	200 frtra.
2. Az imregi leányegyház, templomépítési célra, tekintve a gyülekezet néptelenségét és szegénységét, ajánltatik	200 frtra.
3. A zempléni egyház, a kérvényben foglalt templom- és paplak-építési célra — tekintve, hogy az egyház hívei ezen költsékezt meg nem bírják — ajánltatik	500 frtra.
4. A gálszécsi egyház — tekintve, hogy ezen egyház szláv elemek közzé ékelve, missziót teljesít — a kérvényben előadott építkezési célra ajánltatik	200 frtra.
5. A málcai egyház;	
6. a nagy-ráskai egyház;	
7. a kazsui egyház;	
8. a bánóci egyház;	
9. a hardicsai egyház;	
10. a magyar-izsépi egyház;	
11. a szalóki leányegyház által tervezett építkezések egyelőre halaszthatók lévén, nem ajánltatik.	
Összesen	1100 frtra.

VI. A gömöri egyházmegyéből:

A) Lelkészek:

1. Somody János, beretkei nyugalmazott lelkész, a kérelem indoka s a lelkész javadalmazásának kimutatása való, tekintettel folyamodó elaggott korára, s hogy a csekély lelkészi jövedelemnek csak felét élvezheti, ajánltatik	100 frtra.
2. Bartók János, gortva-kisfaludi lelkész, a kérelem oka s kérelmező jövedelmi helyzete való lévén, tekintettel folyamodó öregségére s nagy családjára, ajánltatik	100 frtra.
3. Réthy József, kálosai lelkész, a kérvényében előadottak igazolása mellett, tekintettel csekély hivatali jövedelmére, nagy családjára s a közszolgálat terén szerzett érdemeire, ajánltatik .	100 frtra.
Összesen	300 frtra.

B) Egyházak:

1. A kőrösi leányegyház, a kérvényben előadott építkezési célra, tekintve a hívek csekély számát és szegénységét, ajánltatik . . . 300 frtra.
 2. A rozsnyói leányegyház, templomépítés folytán származott adósság törlesztésére, miután ezen katolikus püspöki városba ékelt kis egyház hívei csekély számúak és szegények, ajánltatik . . . 300 frtra.
 3. A kövecsesi egyház, a kérvényben előadott építkezési célra, az egyháztagok szigorú anyagi viszonyaira és csekély népességére tekintettel, ajánltatik 200 frtra.
 4. A zubogyi egyház hívei szegények lévén, a kért építkezési célra ajánltatik 200 frtra.
 5. A kállosai egyház, templomépítésre, tekintve az egyház híveinek szegénységét és áldozatkészségét, ajánltatik 500 frtra.
 6. A hubói egyház, a kérvényben előadott építkezési célra, tekintve a hívek földjeinek terméketlenségét s így súlyos anyagi helyzetüket, ajánltatik 200 frtra.
 7. A horkai egyház, az egyház népességét tekintve, nem ajánltatik.
 8. A keleméri egyház, építkezése még halasztható lévén, nem ajánltatik.
- Összesen 1700 frtra.

VII. A tornai egyházmegyéből:

A) Lelkészek:

1. Ragályi Géza, szádellői lelkész, a kérelem oka s a lelkész jövedelmi kimutatása való lévén, ajánltatik 100 frtra.
 2. Kapossy György, jabloncai lelkész, tekintettel csekély fizetésére, ajánltatik 100 frtra.
 3. Imre István, szinpetrii lelkész, tekintettel csekély fizetésére s az egyház híveinek szegénységére, ajánltatik 100 frtra.
 4. Lovass Sámuel, szilicei lelkész, az egyházmegyei határozatban foglalt indokok alapján, nem ajánltatik.¹
 5. Benkő Gáspárné, a bódva-vendégii lelkész özvegye, az egyházmegyei határozatban foglalt indokok figyelembevételével, nem ajánltatik;
 6. Péter József, szállósardói lelkész ;
 7. Arday J. Dániel, zsarnói lelkész ;
 8. Simon Andor, barkai lelkész, segélyeztetése még halasztható lévén, ez idő szerint nem ajánltatik.
- Összesen 300 frtra.

B) Egyházak:

1. A varbóci leányegyház, tekintve a hívek rendkívüli szegénységét s az egyház tetemes adósságát, ajánltatik 200 frtra.
2. A szádellői egyház, magát csekély jövedelme miatt fentartani képes nem lévén, tekintve, hogy az egyház hívei is rendkívül szegények, ajánltatik 100 frtra.
3. A szini egyház, összes egyházi épületei kijavítására, a sok csapást szenvedett lakosok azt meg nem bírván, ajánltatik 200 frtra.

4. A kánói leányegyház, a nép szegénységére való tekintettel, épületjavítás céljából, ajánltatik	200 frtra.
5. A torna-ujfalusi egyház, megkezdett iskolaépülete befejezhetése céljából, tekintve, hogy az egyház rendkívül néptelen, ajánltatik	200 frtra.
6. A borzovai egyház;	
7. a jabloncai egyház;	
8. a zsarnói egyház;	
9. az almási egyház, az egyházmegyei határozatban foglalt indokok alapján;	
10. A szilasi leányegyház és	
11. a hidvég-ardói leányegyház, a segélyezést még nélkülözhetvén, nem ajánltatnak.	
Összesen	900 frtra.

VIII. Az ungi egyházmegyéből:

A) Lelkészek:

1. Ifj. Szakal István, lucskai lelkész, a múlt évben ért elemi csapás miatt, jövedelmi helyzetének igazolása mellett, ajánltatik	150 frtra.
2. Pazar József, nagy-szelmenci lelkész, a kérelem okai s kérelmező jövedelmi helyzete a valóságnak megfelelővén, ajánltatik .	100 frtra.
3. Benedek János, felső-reviscei lelkész a múlt évben tetemes kárt szenvedvén. tekintettel betegségére, nagy családjára s csekély fizetésére, ajánltatik	100 frtra.
4. Pazar István, iskei lelkész, a kérvényében foglalt okokból, javadalmazásának igazolása mellett, ajánltatik	100 frtra.
5. Magyar Bertalan, kaposi lelkész, csekély fizetésére való tekintettel, figyelembe véve a legközelebb ért elemi csapásokat, ajánltatik	100 frtra.
6. Id. Szakal István, szeretvai lelkész, a kérelemben előadott okokból, figyelembe véve igen csekély fizetését és népes családját, ajánltatik.	100 frtra.
7. Fűrjész Tamás, nagy-szürthei lelkész;	
8. Vágó István, gálócsi lelkész;	
9. Homoky Antal, kis-geőci lelkész;	
10. Hegedűs Sámuel, bajánházi lelkész;	
11. Ábrahám István, ágteleki lelkész;	
12. Rásky Endre, vajkóci lelkész;	
13. Morvay József, ráthi lelkész;	
14. Komáromy János, pinkóci lelkész;	
15. Baesckay Sámuel, csapi lelkész;	
16. Kecskeméthy Béniámin, nyarádi lelkész — bár a kérvényekben előadott indokok valók, mindazáltal a segélyt még most nélkülözhetvén — ez idő szerint nem ajánltatnak.	
Összesen	650 frtra.

B) Egyházak:

1. A cseppelyi egyház, lelkészlaképités céljából, tekintve a hívek csekély számát és vagyoni helyzetét, ajánltatik 200 frtra.
2. A beési egyház iskolaépítése halaszthatlan, tekintetbe véve az egyház híveit ért tetemes csapásokat, ajánltatik 300 frtra.
3. A pinkóci egyház, egyházi épületeinek javítására, tekintve a hívek szegénységét és csekély számát, ajánltatik 300 frtra.
4. A felső-reviscei egyház, a hívek csekély számát és szegénységét s az építkezés halaszthatlan voltát tekintve, ajánltatik . . . 150 frtra.
5. A veskóci leányegyház — az iskolaépítés nélkülözhetlen, a hívek nagyon szegények s tetemes egyházi adózással terheltek lévén — ajánltatik 200 frtra.
6. A mokcsai egyház;
7. a ptruksai egyház;
8. a tarnóci egyház;
9. a kis-ráthi egyház;
10. a vajkóci egyház;
11. a minaji egyház;
12. a lucskai egyház;
13. az ágteleki egyház — miután az építkezések és egyéb célok, melyekre a segély kéretik, még halaszthatók — ez idő szerint még segélyre nem ajánltatnak.

Összesen 1150 frtra.

17. A nagymélt. magyar kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium, 1885. ápril 28-án, 16,108. sz. és ugyanazon év június 7-én, 21,178. szám alatt kell leíratában tudatja, hogy ő Felsége a nagykövesdi leányegyháznak, iskola és tanítólak építésére 100 forintot; a bereti egyháznak szintén iskola építésére 100 frtot méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

Hálás köszönettel vétetik.

18. Ugyanazon minisztérium, folyó évi ápril hó 17-én, 8156. szám alatt kelt leíratában, arra hívja fel püspöki hivatalunkat, hogy intézkedjék a vezetése alatt álló hittani akadémiában, a gazdaságtan előadása iránt.

19. Ugyanazon minisztérium, folyó évi ápril hó 14-én, 7787. szám alatt kelt leíratában tudatja, hogy Zmeskal Mihály, árva megyei királyi tanfelügyelő állásában véglegesen megrősített.

20. Ugyanazon minisztérium, folyó évi május 11-én, 18,137. szám alatt kelt leíratában, arra hívja fel püspöki hivatalunkat, hogy gondoskodjék aziránt, hogy a sárospataki jogakadémia jövő évi tanrendjének egybeállításánál úgy a művelődéstörténet, mint a legújabb kor története egy-egy féléven át heti 4 órával felvétessék.

Mindezen miniszteri leíratok tudomásul vétetnek.

21. Olvastatott a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, folyó évi ápril 28-án, 15,731. sz. és a közmunka- és közlekedési minisztérium ugyanazon évi ápril 21-én, 8082. sz. alatt kelt következő leírata:

„A fennálló postai szabályok értelmében, a törvényesen elismert hifelekezetek egyházi hivatalait a hivatalos ügyekben egymásközt s a feltétlenül portomentes hatóságokkal váltott levelezésükre nézve a levélpostán portómentesség illeti meg, s eszerint az izraelita anyakönyvek vezetésével több helyütt általam megbízott egyéb közegek is ebbeli levelezésükre nézve a portomen-

tességet igényelhetik. Minthogy azonban ezen körülmény s az anyakönyvi ügyek portómentes minősége egyáltalában az eddigi szabályokban határozottan kimondva nem volt, szükségesnek látta a közmunka- és közlekedésügyi magyar kir. miniszter úr erre nézve a kir. postahivatalokat kellő utasítással ellátni. Az ennek folytán a „Postai Rendeleték Tárában“ közzétett rendeletet /. alatt másolatban ide zárva, Nagyságodnak szives tudomása és az érdekelt egyházi hivatalok anyakönyvvezetők megfelelő utasítása végett ezennel megküldöm. Budapest, 1885. ápril hó 28. A miniszter megbízásából **Tanárki Gedeon**, államtitkár.“

Másolat. 15,731. vall. miniszt. számhoz.

„A közmunka- és közlekedési m. kir. minisztérium, 1885. évi ápril 21-én, 8082. sz. a. kelt s a „Postai Rendeleték Tárában“ közzéteendő rendeletének másolata. Egyházi hivatalok s miniszteri rendelettel kinevezett anyakönyvvezetők portómentessége anyakönyvi ügyekben.

Az 1865. évi portómentességi szabályzat II. cikkének 8. pontja szerint (Postai Tarifák. 18. §. B. 8. pont) a törvényesen elismert vallásfelekezetek egyházi hivatalainak hivatalos ügyben egymásközt s föltétlenül portómentes hatóságokkal, közegekkel s testületekkel váltott levelezése portómentes. Kételyek szétosztatása végett figyelmeztetnek a postai hivatalok, hogy az említett ügyekhez az anyakönyvek vezetéséből eredő ügyek egyáltalán, tehát nemcsak az idézett határozatban példaképen felemlített házassági, hanem a születési s halálozási esetekre vonatkozó ügyek is tartoznak. Az egyes helyenként egyik-másik hitfelekezeti hitközség részére a vallás- és közokt. minisztérium által kinevezett anyakönyvvezetőknek az ilyen ügyekben az illető egyházi hivatalok helyett egymásközt egyházi hivatalokkal s föltétlenül portómentes hatóságok, közegek- s testületekkel váltott levelezése szintén portómentesen kezelendő, ha az egyébként a portómentes levelezésekre előírt külső kellékekkel bír.

Portómentességi záradékként az egyházi hivatalok s anyakönyvvezetők az illető portómentes leveleket a borítékon e szavakkal: „Anyakönyvi ügyben portómentes“ tartoznak ellátni. Az ajánlási díj alól ezen levelek nincsenek felmentve. Budapest. A miniszter helyett Baross s. k. A másolat hitelül Schmidt s. k. aligazgató. Lampe Alajos s. k. aligazgató.“

Mihez tartás végett tudomásul vétetik.

22. Olvastatott ugyancsak a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak, folyó évi május 28., 20,301. szám alatt kelt következő leirata:

Az 1879. évi XVIII. törvénycikk elrendelte a magyar nyelv kötelező tanítását az összes népoktatási tanintézetekben és ámbár ismételten intézkedtem az említett törvénycikk pontos végrehajtása iránt, a tanítók alkalmazásánál és a magyar nyelvnek a tantervbe felvételénél az iskola-fentartók igen gyakran tekinteten kívül hagyják a törvény határozott rendelkezéseit.

Midőn ezúttal a kir. tanfelügyelőket korábban kiadott rendeleteimre, különösen pedig az 1879. évi XVIII. t. c. végrehajtása tárgyában, 1879. évi június hó 29-én, 17284. sz. a. kelt rendelettel kiadott „Utasítás“ minden egyes pontjára ujólag figyelmeztettem, egyszersmind a következőket rendeltem el:

1) Letelvén az 1879. évi XVIII. t. c. 2. és 3. §§-aiban megállapított határidők, ezennel érvénytelennek és semmisnek nyilvánítom, mint a törvény 2. §-ával ellenkező intézkedést, mindazon egyénnek rendes, segéd- vagy ideiglenes tanítótól történt megválasztását és alkalmazását, ki 1882. évi június hó 30-tól kezdve tanítói oklevelet nyert, dacára, hogy a magyar nyelvet beszédben és írásban annyira el nem sajátította, hogy azt népiskolákban tanithassa, vagy ki a képezdei tanfolyamot akár magán úton, akár tanintézetben 1882. évre vagy azután végezte és a magyar nyelvet tanítani szintén nem képes.

2) Hasonlóképen érvénytelen az 1879. évi XVIII. t. c. 3. §-a értelmében azon egyéneknek 1883. évtől fogva népiskolai rendes, segéd- vagy ideiglenes tanítókul történt alkalmazása,

kik magyarul tanítani nem képesek és oly községekben nyertek állomást, hol magyar és nem magyar ajkúak vegyesen laknak, vagy ha ily községekben 1879. évtől 1883. évig a tanítói állomások betöltésénél a magyar nyelvet tudók mellőzésével a magyar nyelvet tanítani nem képes egyének alkalmaztattak.

3) Továbbá érvénytelen és semmis azon egyéneknek tanítói hivatalra alkalmazása, kik a képezdei tanfolyamot 1872. évtől 1881. év végéig terjedő időközben végezték el és magyar nyelvet népiskolában tanítani képesek nem lévén, a törvény 3. §-a dacára azt mindeddig elsajátítani nem igyekeztek és a magyar nyelvi képesítő vizsgát le nem tették.

Ha az illető tanító képességgel bírna ezen vizsga letételére és erre magát kötelezi, úgy megengedem, hogy e célból egy évi határidő adassék neki; ellenkezőleg csak azon kivételes esetben maradhat állomásán, ha helyettesítésére kellően képesített tanító alkalmaztatik.

Azon tanítók mellé, kik 1872. év előtt végezték a képezdei tanfolyamot és nyertek tanítói oklevelet, de a magyar nyelvnek népiskolában tanítására nem képesek, a magyar nyelvből is képesített segédtanító alkalmaztassék.

4) Az 1879. évi XVIII. t. c. határozatainak minél pontosabb végrehajtása céljából a kir. tanfelügyelő a szükséges okmányokat, esetleg ezek hiteles másolatait az iskolaszék útján az érdekelt tanítótól bekövetelheti.

Annyivalinkább jogosítva van erre, mert az 1875. évi XXXII. t. c. értelmében a tanítók az orsz. tanítói nyugdíjintézetbe belépésre kötelezve lévén, szükséges a tanítók okmányait a felvételre való jogosultságuk megállapítása céljából is megvizsgálni, és meggyőződést kell szerezni arról, hogy bír-e a tanító a nyugdíjintézetbe felvételhez megkívántató kellékekkel, melyekhez az 1879. t. c. által követelt képesítés is tartozik.

Miként pedig a kir. tanfelügyelő az 1875. évi június hó 4-én 13036. sz. a. kelt rendelet szerint közvetlenül szerzi be az orsz. tanítói nyugdíjintézetbe felvételhez szükséges adatokat, úgy ezen okmányokat is köteles bekivánni.

5) A nem magyar tannyelvű vagy vegyesen magyar és nem magyar tannyelvű iskolák tanítóinak képesítéséről ezek alapján tudomást szerezvén, amennyiben az 1), 2) és 3) pontokban említett esetek egyike fennforog, a kir. tanfelügyelő az illető egyházi főhatóságot erről azonnal értesíti, a tanítói állomás sürgős betöltésére ismételten felhívja és erről ide is jelentést tesz.

A tanítók magyar nyelvi képesítését illetőleg megjegyzem, hogy az csak pótlásul szolgál az 1868. évi XXXVIII. t. c. 133. §-ában megállapított képesítésnek.

6) A mely magán iskolák az 1879. évi XVIII. t. c. 5. §-ának meg nem felelnek, azok kal szemben a törvény 6. §-ának 4-ik pontja értelmében szigorúan kell eljárni.

7) Az 1879. évi XVIII. t. c. 6. §-ának 2. pontjában foglaltak értelmében a kir. tanfelügyelő a népoktatási tanintézetek tanterveit bekívánván, vizsgálja meg, hogy a magyar nyelv azokban a törvénynek megfelelően kellő kiterjedésben véttet-e fel s legyen gondja arra, hogy a magyar nyelv az iskolákban miként tanítatik. Mivel pedig a nem magyar tannyelvű népiskolák tantervét megállapítottam és az illetékes hatóságoknak annak idején megküldtem, a kir. tanfelügyelő különösen figyelmet fordítani tartozik azon körülményre, vajjon a népiskolák tantervei az 1879. évi XVIII. t. c. 4. §-ának utolsó pontja szerint az általam kiadott tantervhez alkalmaztattak-e.

8) A nem magyar tannyelvű tanító- és tanítónőképezdékre nézve a kir. tanfelügyelő a törvény 1. és 2. §§-ai, valamint a 6. §. 1. pontjában foglaltak alapján az elől említett, „Utasítás“ II. fejezete értelmében eljárván, a tapasztaltakról jelentését megteszi.

Az 1879. évi XVIII. t. c. 6. §-ának 1. pontja értelmében érvénytelen és semmis mindazon tanítói képesítő oklevél, mely nem magyar tannyelvű tanítóképző intézeteknél 1882. évi június hó 30-tól fogva a kir. tanfelügyelő vagy általam kinevezett helyettesének aláírása nélkül adatott ki, és egyáltalában érvénytelen a törvény 2. §-a értelmében mindazon tanítói oklevél,

mely az említett határnaptól fogva oly egyénnek adatott ki, a ki a magyar nyelvet beszédben és írásban annyira el nem sajátította, hogy azt a népiskolákban taníthassa.

9) A mely népoktatási tanintézetben a tanterv megállapítása, a tanító képesítése vagy a magyar nyelv tanításának eredménye, az 1879. évi XVIII. t. c. követelményeinek meg nem felel, azon tanintézet törvényszerű rendeltetésének eleget nem tehet s a hiányok haladéktalan pótlására van szükség.

Miért is tisztelettel felkérem Nagyságodat, hogy az előzőkben foglaltak szerint a kellő intézkedéseket azonnal megtenni és a kir. tanfelügyelőt, az 1879. évi XVIII. t. c. végrehajtásánál hathatós támogatásában részesíteni méltóztassék, hogy a tanintézetek az 188⁵/₆. tanévre a netalán tapasztalando bajok orvoslása után kezdhessék meg működésüket.

Ha azonban a hiányok pótlására mindaddig mi sem történnék, úgy az 1879. évi XVIII. t. c. 6. §-ának 3. pontjában foglalt határozott rendelkezés szerint az 5⁰/₁₀-os iskolai adó kivetése fog elrendeltetni.

Azon tanítók, kik nem magyar állampolgárok, magukat honosítani tartoznak, szintűgy kötelesek azok, kik külföldön nyert képesítési oklevéllel bírnak, a megszabott pótvizsgák letétele után oklevelöket nostrificáltatni. Ezekre nézve 1881. évi 4832., valamint 1882. évi 15863. és 18257. számú körrendeleteimben részletesen intézkedtem.

A kir. tanfelügyelőket jelen rendeletem gyors és pontos végrehajtására utasítván, ismételten tisztelettel felkérem Nagyságodat, hogy saját részéről a szükséges intézkedéseket mielőbb elrendelni méltóztassék. Budapest, 1885. május 28-án. **Trefort** s. k.

Tudomásúl vétetik s az esperesek felhívatnak, hogy e leíratban foglaltakat saját körükben vegyék figyelembe.

23. Olvastatott a magyarországi prot. superintendentiák meghatalmazottjainak a Baldácsy-alapítvány ügyében tartott közgyűlésén felvett jegyzőkönyve, melynek

a) 1-ső pontjában — tekintettel arra, hogy az egyházkerületek meghatalmazottjainak megbízása a folyó év végével lejár — felkéretnek a superintendentiák, hogy az 1886. évi január 1-től 1888. évi december 31-ig terjedő időszakra meghatalmazottjaikat, az alapítványi szabályzatnak megfelelő módon, még a jelen év folyamán válaszszák meg.

Ezen választás folyó évi őszi közgyűlésünk napirendjére tűzetik ki.

b) 3-ik pontjában, az igazgatóság jelentése alapján, az ügyészi fizetés és átalány, valamint a jegyzői díj és átalány állapittatik meg és pedig az ügyész fizetése 2000 forintban, irodai átalánya 500 frtban, és kiküldetések esetében napidíja . utazási költségen felül 10 frtban, míg a jegyzői tiszteletdíj évi 600 frtbans az irodai átalány 100 frtban.

Egyházkerületünk midőn tudomásúl veszi az egyházkerületek meghatalmazottainak ezen határozatát, lehetetlen, hogy megütközésének ne adjon kifejezést, az ügyvédi díjak illetve ügyvédi fizetés ily magas összegben való megállapítása fölött, akkor, midőn az alapítvány ügyei már rendezve vannak, s így nagyobb mérvű ügyvédi munkálatok nem fognak többé igénybevetetni.

c) Az 5-ik pontban tudomásúl vétetik az igazgatóság jelentésének azon része, melyszerint az alapítványra vagyonátruházás címen kiszabott illeték, a superintendentiák által az illetékmentes és köteles célokra vonatkozólag meghatározott aránykulcs elfogadásával 15037 frt. 02 krra szállított le.

Ezzel kapcsolatban a 6-ik pontban tárgyalás alá vétetett az a kérdés: vajjon az átruházási illeték terhe az egyházkerületek között, az általuk meghatározott aránykulcs alapján vagy egyenlően osztassék-e el? E kérdés azonban a szavazatok egyenlősége miatt eldöntetlen maradt.

Egyházkerületünk míg egyrésztől tudomásúl veszi a vagyonátruházási illeték leszállítását, addig másrésztől azon nézetének ad kifejezést, hogy tekintettel arra,

miszerint eddig az alapítvány minden terhei egyenlően viseltettek, tekintettel arra, hogy az alapító az egyházkerületek között különbséget nem tett: ezen illetéket az egyházkerületek egyenlően viseljük, illetve az a közös jövedelemből egyenlően vonassék le.

d) A 10., 11., 12. és 13. pontban az 1883-ik évi számadások és illetve az 1885-ik évi költségeloirányzati javaslat terjesztetik elő.

Tudomásul vétetik.

e) A 14-ik pontban az igazgatóság javaslatára elrendeli a közgyűlés, hogy a bekebelezett teherből az 1885. év végén fenmaradó tőkehátráléknak 10 év alatti törlesztése s az esetleges rendkívüli kiadásoknak is figyelembevételével rendelkezésre álló tiszta jövedelem kiosztása és kiszolgáltatása már az 1886-ik évben kezdessék meg.

Tudomásul vétetik.

24. Bemutattatott az egyházkerületünk lelkészvizsgáló választmányának ez évi június hó 22—26. napjain, Sárospatakon megtartott mindkét rendbeli lelkészképesítési vizsgákról szóló jelentése, melyben tudatja, hogy:

Első vagyis bekebelezési vizsgát következők tettek:

Kazay Géza, kellő; Balázs Ignác, kitűnő; Szentpétery István, kellő; Veress János; kellő; Vaizer Károly kitűnő; Szabó Kálmán, kellő; Somogyi József, kellő; Érsek Elek, kellő; Lábos István, kellő; Szabados László, kellő; Kovács Károly, kitűnő; Szöllősy József, kitűnő; Horváth György, kitűnő; Kézy András, kellő; Ujlaki Lajos, kellő; Tudja Mihály, kitűnő; Hubay József, kitűnő; Batta József, kellő; Miskolczy József, kellő képesítettséggel. Bartha József az egyháztörténelemből ismétlésre utasított. Nagy Béla, a múlt évben az egyháztörténetből javításra utasítván, ezen tantárgyból most jó tanjegyet kapott.

Második vagyis lelkészképesítési vizsgát tettek:

Bakó István, kellő; Cziáki Endre, kitűnő; Dávid József, kitűnő; Pálóczy József, kellő; Horváth Miklós, kellő; Szobonya István, kellő; Kiss Lajos, kellő; Tolnay Miklós, kitűnő; Osváth Bertalan, kellő; Kőpataky Gyula, kitűnő; Csatóry Zsigmond, kitűnő; Nagy Sándor, kitűnő; Szabó István, kellő; Idrányi Barna, kellő; L. Nagy Sándor, kellő; Keresztury Károly, kellő; Balogh Sándor, kitűnő képesítettséggel.

Tudomásul vétetik.

25. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács, folyó 1885. évi június 21—28. napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 2. sz. alatti határozata, melyben előadja, hogy a főiskola Istvánházi birtokának jelenlegi haszonbérletje, Haraszi Tivadar (kire a haszonbérlet a Schweiger testvérek által még az 1878. évi november hó 28. napján átruházott) azon ajánlatot tette, hogy ha neki ezen 1419. kataszt. hold és 645 □ öl területű birtok mostantól számított 20, vagy is a haszonbérleti évek lejártá után még újabb 17 évre haszonbérbe adatik: ő kész azért, az évi 10000 frt. haszonbéren felül, mindennemű állami, községi adókat, vizszabályozási, ármentesítési költségeket, szóval minden ilyenmű terheket viselni, miáltal tekintve, hogy eddig mindezen költségek a főiskola terhei voltak, tetemes, mintegy 2500 forint évi jövedelememelkedés áll be.

Az igazgató-tanács a birtok viszonyait saját küldöttei által megvizsgáltván, ezen ajánlatot a főiskolára nézve előnyösnek találta, s 29. sz. jegyzőkönyvi pontja szerint a szerződést a nevezett Haraszi Tivadarral megkötötte, mely a haszonbérletre feltétlenül, a főiskolára nézve azonban csak egyházkerületünk jóváhagyása után kötelező haszonbéri szerződést megerősítés végett beterjeszti.

Ezen szerződés felolvastatván s pontonként tárgyalatván: egész terjedelmében elfogadtatik, megerősítettik s a jóváhagyási záradékkal elláttatni rendeltetik.

- 26.** Főiskolai jogigazgató, beadott előterjesztésében jelenti, hogy a Horváth Mária hagyatékához tartozó tolecsvai. 235. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlan birtokok, még az 1867. évben részben özv. Meczner Rudolfnének, részben Ormós Józsefnek ideiglenes szerződés mellett eladattak. Mecznerné az őt terhelő 1991 frt. vételárt még az 1868-ik évben befizetette a főiskola pénztárába, míg Ormós József, az őt terhelő 900 frt. vételárból hátralékban lévő 800 frtot, mint kölcsönt megtartván kellőleg biztosította.

Mint hogy vevők sürgetik a megvett ingatlan átírását, szükséges, hogy részükre szabályszerű öröklevél állíttassék ki, s helyeztessék a birtok oly telekkönyvi állapotba, hogy az a vevőkre átírható legyen.

Ezen ingatlanok a beregszászi törvényszék 4058/9873. sz. végzésével, a végrendelet értelmében az ungi egyházmegyének és a sárospataki főiskolának adta át ezen ingatlanokat; mint hogy azonban az ungi egyházmegye és a főiskola között 1868. július 12-én létrejött egyezség szerint, ezen már akkor eladott ingatlanok vételára a főiskola osztályrészébe számítatott: jogigazgató kieszközölt az ungi egyházmegyétől egy telekkönyvi átírára alkalmas nyilatkozatot, így a telekkönyvi akadályok elhárítottak.

Ezen előterjesztés kapcsán bemutatja jogigazgató, megerősítés végett, úgy a Meczner Rudolfné, mint az Ormós József részére kiállított adásvevési szerződéseket.

Főiskola jogigazgató eljárása helyeseltetik, a bemutatott adásvételi szerződések megerősítettnek, s azoknak a jóváhagyási záradékkal leendő ellátása elrendeltetik.

- 27.** Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács 1885. június 21—28. napjain tartott ülése jegyzőkönyvének 19. sz. pontja, melyben Fráter Sándor, györgytarlói bérlő, azon kérvényére vonatkozólag, mely szerint folyamodó a haszonbéri szerződés illető pontját úgy kéri értelmeztetni, hogy ne csak 2—3 éves albérleteket, hanem 12 éveseket is köthessen. A gazdasági választmány ajánlatára utasította Fráter Sándor haszonbérlőt, hogy az alhaszonbérlőkkel úgy szerződjön, miszerint az alhaszonbérlők az eredeti haszonbéri szerződésben foglalt bérösszeg erejéig, Fráter Sándor helyett egyenesen a főiskola pénztárában köteleztessenek fizetni.

Mint hogy a gazdasági választmány és az igazgató-tanács, a haszonbéri szerződésnek ily értelmezése ellen kifogást nem tesz, sőt ebben a főiskola haszonbéri összegének nagyobb fokú biztosítékát látta: helybenhagyja egyházkerületünk az igazgató-tanács határozatát, azon hozzáadással, hogy az albérlők a fizetést a főbérlő közbejöttével teljesítsék és azon megjegyzéssel, hogy ezáltal Fráter Sándor főbérlőnek, a főiskola iránti kötelezettsége változást nem szenvedhet.

- 28.** Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon üléséről vezetett jegyzőkönyvének 21. sz. pontjában, a tiszántuli egyházkerülethez tartozó számos egyház ellen fennálló s a képezdei alapot illető követelések ügyének végleg leendő rendezése céljából elhatározta, hogy miután a beperlés költséggel jár s eredménye is bizonytalan, ezen követelések egyházmegyénként csoportosítatván, a kötvényeknek vagy ajánlati okiratoknak megküldése mellett intéztessék az esperesekhez, a gazdasági választmány által a főiskolai igazgatóság útján felkérés az iránt, hogy a tetsvériességből folyólag szives figyelemre méltatva főiskolánk érdekét, belkörüleg intézkedjenek, miszerint az illető egyházak az ünnepelesen megajánlt és saját jegyzőkönyvünkbe is beiktatott kötelezettségüket teljesítsék s tartozásaikat rendezzék.

Az igazgató-tanács intézkedése helyeseltetik és jóváhagyatik.

29. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléseiről felvett jegyzőkönyvében a 22. szám alatt, a képezdei pénztárt illető azon tőketartozásokra vonatkozólag tesz intézkedést, melyekkel az egyházkerületünkbe kebelezett egyházak tartoznak, utasítván a gazdasági választmányt, hogy a januáriusi jegyzőkönyvének 26. sz. a. hozott határozatában kívánt kimutatást, s az ily követelések ügyének elvégre kívánatos rendezését és tisztázását tárgyzó felszólítást egyenesen az illető egyházak elnökeihez, a lelkészi hivatalokhoz intézze.

Az igazgató-tanács ezen intézkedése helyeslő tudomásul vétetik.

30. A 44. számú jegyzőkönyvi pontban pártolótág terjeszti fel az igazgató-tanács, a tanári kar részéről előterjesztett következő kérelmeket:

1. Hogy tétessék intézkedés arra nézve, miszerint a községi pótdó fizetésének terhe alól mentessenek fel a tanárok oly módon, mint ahogy az állami szolgálatban levő tanárok fel vannak mentve.

2. Tétessenek meg a szükséges lépések arra nézve, hogy az állami vasútvonalokon való utazásnál a főiskolai tanárok, az állami tanárok részére megadott kedvezményekben részesüljenek.

Végül:

3. A tanári fizetésekről kiállított nyugta-bélyegek költségeit a közpénztár viselje.

Egyházkerületünk a tanári kar fennebb előterjesztett kérelmeit méltányosaknak találván, az 1-ső és 2. pontban foglalt kérelmek kieszközlése végett felterjesztést intéz az egyetemes conventre; míg a harmadik kérelemre vonatkozólag elrendeli, hogy a tanári fizetésekről kiállított nyugták bélyegeit jövőre a főiskolai közpénztár viselje.

31. Az 57-ik jegyzőkönyvi pontban, a főiskolai szobák célszerűbb elrendezése iránt intézkedik az igazgató-tanács.

Minthogy ezen egyébként helyes intézkedés némi költséget igényel, a főiskola ügyevezett új épületének már elrendelt befedése azonban a főiskolai pénztárt a folyó évre tetemes kiadással terheli, ezen átalakítás fogantatása későbbre halasztatik.

32. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács, folyó évi június hó 21—28. napjain tartott ülése 43. sz. alatt beiktatott jegyzőkönyvi pontjának másolata, melyben arra kéri az egyházkerületet, hogy gondoskodjék a sárospataki gimnáziumi tanári karnak, a középiskolai tanárok országos nyugdíjazására vonatkozó törvény létesítését kérő s egész szövegében mellékelt felterjesztésének a képviselőházhoz leendő juttatása felől.

Egyházkerületünk maga részéről a kért intézkedésnek nem látván szükségét, a sárospataki gimnáziumi tanári karnak az említett ügyben tett előterjesztését tudomásul veszi.

33. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon ülésének 22. számú jegyzőkönyvi pontjában előadván azt, hogy általánosságban nyilvánul azon óhajtás, mely szerint vajha az ismeret bővítésre, s magának főiskolánknak érdekében is kívánatos sokoldalú tanulmányozásra oly kedvező alkalmúl kínálkozó országos kiállítás megtekintése, főiskolánk tanári karának minden tagjára nézve lehetővé tétetnék, azért indítványozza, hogy a főiskolai tanári kar minden tagjának utalványoztassék 50 frt. oly célból, hogy az országos kiállítást megtekinthesse.

Egyházkerületünk alkalmat óhajtván szolgáltatni a sárospataki főiskolai tanári kar tagjainak arra, hogy az országos kiállítást megtekinthessék és ott tapasztalataikat bővithessék, az igazgató-tanács által indítványozott 50 frtot mindazon tanároknak utalványozza, kik az országos kiállítást megtekinteni akarják, vagy azt, talán már eddig is, sajátköltségükön meglátogatták, s utasítja a főiskolai pénztári hivatalt, hogy az e célból jelentkező tanároknak, az utalványozott összeget szolgáltatassa ki.

34. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon üléseinek 25. számú jegyzőkönyvi pontjában bemutatja a sárospataki főiskolai jog- és államtudományi kar vizsgáló-bizottságainak a jövő 1885/6. tanévre megállapított névsorát.

Helyeslőleg tudomásul vétetik, s a vizsgáló-bizottság névsorának a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz leendő felterjesztésére püspöki hivatalunk kéretik fel.

35. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon időben tartott ülése 41. számú jegyzőkönyvi pontjának kíséretében, felterjeszti a sárospataki főgimnáziumban az 1885/6. iskolai évben használandó tankönyvek névsorát.

Tudomásul vétetik s a megjelölt tankönyvek névsorának, a szabályok értelmében felsőbb helyre való felterjesztése püspöki hivatalunkra bizatik.

36. Ugyancsak az igazgató-tanács, ugyanazon ülésének 27. számú jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy a gimnáziumi tanulók által, a rendszabályok értelmében, ezentúl minden iskolai év végén kiveendő iskolai bizonyítványok díját, magának a gimnáziumi tanári karnak javaslata folytán, 1 frt. 50 krban állapította meg; oly módon, hogy ez összeg mindenkor a félévi tandíjjal egyidejűleg lesz a növendékek által a főiskolai pénztárba befizetendő. A gimnáziumi igazgató évi tiszteletdíjára nézve pedig javasolja, hogy a főiskolai pénztárból részére évenként eddig kifizetett 126 frton felül, az általa évenként kiállított bizonyítványok felebb ajánlott 1 frt. 50 kr. díjából bejövő egész összeg egyharmada adassék ki.

Egyházkerületünk az igazgató-tanácsnak, az iskolai bizonyítványok árára vonatkozólag tett ajánlatát elfogadja s azt 1 frt. 50 krban állapítja meg, mely összeg mindenkor a tandíjjal egyszerre lesz a növendékek által a főiskolai pénztárba félévenként befizetendő. A gimnáziumi igazgató tiszteletdíjára vonatkozólag azonban, eltérően az igazgató-tanácsnak e részben tett javaslatától, különösen az esetlegesen beállható változások kikerülése szempontjából, a gimnáziumi igazgató évi tiszteletdíját 400 frt. állandó összegben állapítja meg, mely mindenkor félévenként lesz a főiskolai pénztárból kiszolgáltatandó.

37. Ugyanazon igazgató-tanács, 1885. évi június 21—28. napján tartott ülései jegyzőkönyvének 13-ik pontja szerint, a főiskolai ének- és zenetanár törvényeinek átnézésére, s egyházkerületünk folyó évi tavaszi közgyűlése jegyzőkönyvének 54. sz. határozata értelmében az ének- és zenetanár jogai és kötelességeire vonatkozólag is javaslatkészítésre felhívott tanári bizottságnak a köziskolai szék útján hozzá beterjesztett munkálatából, mint elsőrendű s az ének- és zenetanár jogainak megalkotására is módosítólag befolyó utóbbi részt, mely az ének- és zenetanár jogairól és kötelességeiről szól, vevén tárgyalás alá, azt — az említett munkálat némi módosításával — a következőkben kívánja megállapíttatni:

Az ének- és zenetanár jogai és kötelességei:

A) Hivatalos állása.

Az ének- és zenetanárnak — amennyiben a főtiszteletű egyházkerület által a külső kvalifikációra vonatkozólag megállapított feltételeknek eleget tesz — rendes tanári címe van, s mint ilyen, a gimnáziumi és köziskolai szék üléseiben szavazatzoggal bír, s a főiskolai tanári nyugtétetnek tagja.

B) A főiskolai ének- és zenetanítás körüli teendői.

1. A progimnáziumban az énektanításra felügyel.
2. A gimnázium 4 alsó osztályában külön-külön, a négy felsőben pedig 2—2 osztályt összevonva, heti 2—2 órán tanítja az éneket.

3. A theologus ifjakat együttesen tanítja az éneklésre heti egy órán.
4. Az önként jelentkezőket 5 frt. félévi tandíj fizetése mellett csoportonként, heti 3—3 órán zongorára, vagy másnemű zenére tanítja.
5. Az állami képezdében az egyházi éneklésből és az orgonázásból hetenként 2 órát ad az ev. ref. hitvallású növendékeknek.
6. A magán házi oktatás tandíja szabad egyezség útján állapittatik meg.

C) Viszonya a főiskolai énekkarhoz.

1. Az énekkar az ő közvetlen felügyelete és vezetése alatt áll.
2. Ő veszi fel a tagokat és osztja be az egyes szólamokba.
3. Ha az énekkar valamely tagja betegség vagy hangváltozás következtében szólamára alkalmatlanná válnék, azt más szólamba ő helyezi át.
4. Hetenkint 2 órát tart, az általa meghatározott napokon.
5. A karelnök választásáról szóló közgyűlési jegyzőkönyv egy példánya ő neki kézbesítendő.
6. Az énekkar szereplése alkalmából előadandó zenedarabokat, valamint
7. A rendezendő hangversenyek programját a választmány az ő elnöklete alatt állapítja meg.
8. Felügyel arra, hogy az énekkar pénztárába befolyó összegek, amennyiben a 20 frtot meghaladnák, a sárospataki népbanknál betéti könyvre helyeztessenek el. A betéti könyvet megőrzés végett ő veszi magához. A betett tőkéből a szükséges összegeket csak az ő utalványára vehetik ki a népbank pénztárából, amiről a népbank igazgatósága, mihez tartás végett, egyszer mindenkorra értesítendő.
9. A szükséges zenedarabokat, meghozatás végett, a bizottsággal egyetértőleg kijelöli.
10. Azon kartagok, kiket az énekkar hangvezéreké vagy főénekesekké óhajt választani, csak azon esetben választhatók meg, ha az öszhangzat ösmerotében való képzettségök az ének- és zenetanár által bizonyítottatik.
11. Hogy az énekkar alaptőkéjének kamataiból az énekkar alapszabályai szerint esetleg kiosztandó ösztöndíjakban kik részesítendőek az érdemesebb kartagok közül: ennek eldöntése, a köziskolai szék jóváhagyása mellett, az ének- és zenetanárt s az énekkar bizottságát illeti.
12. Az iskolai év végén az énekkar vagyoni viszonyairól, s az énekkar kebelében történt fontosabb eseményekről, a karelnök közreműködésével, írásbeli jelentést tesz, s azt a közigazgatónak, a közigazgatói évi jelentésbe való felvétel, illetőleg az iskolai értesítőben való közvétel céljából, átadja.

Mint hogy pedig a főiskolai énekkar sorsa az ének- és zenetanár jog- és hatáskörének megállapításával szoros összefüggésben van: az igazgató-tanács az énekkar alapszabályainak tárgyalásába nem bocsátkozott, hanem megbizta a köziskolai széket, hogyha egyházkerületünk az ének- és zenetanári hatáskört kijelölő pontozatokat megállapítandja, azonnal tegye meg az intézkedéseket arra nézve, hogy a főiskolai énekkar alapszabályai azoknak megfelelőleg idomittassanak át.

Egyházkerületünk az ének- és zenetanár hatáskörét megállapító szabályzatot, az igazgató-tanács által azon tett módosítások mellett, elfogadja és azt már a legközelebbi iskolai évre életbelépteti; az énekkar alapszabályaira nézve pedig helybenhagyja az igazgató-tanács azon intézkedését, hogy a köziskolai szék azokat az ének és zenetanárnak a jelen szabályzatban körvonalozott hatáskörével öszhangzatba hozva, terjeszse be.

38. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács, 1885. január 26—31. napján tartott ülései jegyzőkönyvének 55. sz. határozata, melyszerént a könyvtári olvasó helyiség berendezése és a könyvtári személyzet kiegészítése tárgyában helyesli a főiskolai tanári kar által beterjesztett javaslat azon részét,

hogy könyvtári olvasó helyiségül a szépészeti és műrégészeti muzeum által elfoglalt két déli szoba; levéltári s ideiglenes könyvrakodó helyiségül a könyvtári teremtől északra eső s közvetlenül abba nyíló szoba; a főkönyvtárnok számára pedig dolgozó helyiségül azon szoba jelöltessék ki, mely jelenleg a folyóiratok olvasására szolgál. Helyesli a javaslat azon részét is, hogy miután ez alkalomból a szépészeti és műrégészeti muzeum tárgyait, melyek napról-napra szaporodnak, más helyiségbe kell átköltöztetni, e muzeum pedig csak északi irányban terjeszkedhetik: számára a rajzterem is foglaltassék el; a szabad kézírajzot önkéntes vállalkozás folytán tanulók részére pedig, kik különben is csekély számmal vannak, a gimnáziumi önképző-társulat jelenlegi helyisége adassék át és szereltessek fel.

Nem tartja azonban helyesnek az igazgató-tanács, a tanári karnak a könyvtári személyzet kiegészítésére vonatkozó azon javaslatát, hogy a főkönyvtárnok mellé ne alkönyvtárnok, hanem egy írni, olvasni jól tudó, értelmes, becsületes szolga állittassék, kinek fizetése 300 frt. lenne s ki ezért nemcsak a könyvtári olvasó-szobának állandó felügyelője lenne, hanem némi gyakorlat után a könyvtári kiszolgáltatot is jórésztben végezhetné. Ettől eltérőleg, az igazgató-tanács az alkönyvtárnoki állás betöltésére nézve azon indítványát terjeszti az egyházkerületi közgyűléshez, hogy addig, míg az alkönyvtárnoki állás véglegesen rendszeresíthetnék, a theologiai tanfolyamot végzett ifjak közül, a köziskolai szék ajánlatára, az igazgató-tanács által évenként választandó egyén alkalmaztatnék ideiglenesen, aki lakás, fűtés, világításon kívül évi 300 frt. díjazásban részesülne s ki a lelkészi első vizsgát is letévén, az alkönyvtárnoki állomáson töltött egy éve kápláni éveibe is beszámíttatnék, s kinek alkalmazásával a köziskolai szék által 30—50 frt. fizetés mellett javaslatba hozott két külön írnok is feleslegessé válnék.

Helyesli végre az igazgató-tanács a köziskolai szék azon javaslatát, hogy a főiskolai nagy épület déli fele, ahol a könyvtár s annak mellékhelyiségei, a szépészeti és műrégészeti muzeum, a pénztár és a jogigazgató hivatalos szobája lesz, az északi résztől úgy szépészeti, mint biztonsági szempontból oly módon különíttessék el, hogy azon vasrácsos ajtó, mely jelenleg a könyvtárba és a szépészeti muzeumba való bejárásnál van, az északi rész első emeleti lépcsőzetéhez, azt kizárólag, vitessék; a déli rész földszinti feljáratához pedig egy új, a másikkhoz hasonló vasajtó alkalmaztassék.

Olvastatott továbbá a köziskolai szék 1885. április 25-én tartott ülése jegyzőkönyvének 6-ik pontja, melyben a tanári kar azon nézetét fejezi ki, hogy a könyvtári személyzet kiegészítése végett sokkal célszerűbbnek tartaná, ha nem az igazgató-tanács által javasolt ideiglenes alkönyvtárnok alkalmaztatnék évenként a theologiai tanfolyamot végzett ifjak közül, hanem egy szolga és két írnok állittatnék, mint azt a tanári kar véleményezé; mert ha az igazgató-tanács indítványa fogadtatnék el, a könyvtári személyzet 1867. óta függőben levő kiegészítése kérdésének alakilag elég lenne ugyan téve és a kormányzati rendszabályok 25. §. 2—6. pontjai betöltetnének; azonban lényegileg a főkönyvtárnoki állás könnyebbitésére s az ügyvitel rendszeresítésére sokkal kevesebb történnék, mint a tanári kar előterjesztésében megjelölt személyzettel. Ugyanis a köziskolai széknek kevés reménye van ahoz, hogy a pályavégzett ifjak közt évről-évre akadjon ily foglalkozásra alkalmas egyén; de meg ha akadna is, ami bizonytalan, az évenként való változással oly nehézségek vannak összekötve, melyektől épen a könyvtári ügykezelés érdekében óvakodni igen tanácsos. Ami pedig a két írnok alkalmazását illeti, a főiskolai könyvtárban a legrégibb idők óta koronként több is volt alkalmazva, s ha ezen intézkedés fejletlenebb viszonyok között célszerűnek mutatkozott, annyival kevésbé nélkülözhető az ma, midőn a tudós világ a könyvtári kezelés és használatra nézve sokkal több igénynyel áll elő.

Olvastatott végre az igazgató-tanács 1885. június 21—28. napjain tartott ülései jegyzőkönyvéből a 12. sz. határozat, melnyélfogva az igazgató-tanács, a könyvtári személyzet kiegészítése ügyében, a köziskolai szék fentebbi véleményével szemben, továbbra is ragaszkodik a januári

üléséből felterjesztett jegyzőkönyvének 55. száma alatt kifejezett álláspontjához; mert a könyvtárnak még nem teljesen rendezett állapota mellett sokkal kevésbé volna célszerű egy szolga alkalmazása, mint egy alkönyvtárnoké, habár ideiglenes minőségű is ez; másrésről pedig a megkivántató képzettséget nélkülöző szolga a könyvtári kiszolgálat gépiesnek nevezhető teendőire is megbizhatatlan, s az igazgató-tanács annak a könyvtári olvasóhelyiség felügyelői tiszterre való alkalmazását megengedhetőnek nem tartja.

Egyházkerületünk e régóta vajudó ügyet minden oldalról tüzetesen megfontolván, úgy a könyvtári olvasó-szoba berendezésére s az említett másnemű helyiségeknek ezáltal szükségessé vált átalakítására, mint a könyvtári személyzet kiegészítésére, s végül a főiskolai nagy épület déli részének az északitól való elkülönítésére nézve, az igazgató-tanács folyó évi januári ülése jegyzőkönyvének 55. sz. határozatában előterjesztett javaslatát egész terjedelmében elfogadja, s az illető közegeket annak keresztülvitelére utasítja.

39. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács folyó évi június 21—28. napján tartott ülései jegyzőkönyvének 52. sz. pontja, melyszerint a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelvé, hogy az 1884. évi tanulmányi és vizsgálati szabályzat 31. §-hoz, valamint a ⁴⁹¹⁴/₁₈₈₄. sz. pótrendeletéhez képest, a jogakadémiákon a művelődés története 4, és a legújabb kor történelme szintén 4 órán, már a jövő iskolai évben előadassék s azon ifjaknak, kik tanulmányaikat az 1884-ik iskolai évben kezdték, indexeikben ezen tudományokból való osztályzat is bevezetessék: az akadémiai szék e tekintetben, az igazgató-tanács felhívására, azon véleményét terjesztette elő, hogy a művelődés története, mint önálló tudomány, a világtörténelem jelenlegi tanára által, legalább 4 év alatt, egy félévi 4 órás kollégiumban adatnék elő, s az illető tanár fizetése ez újabb teher elvállalásáért évi 200 frttal emeltetnék.

Az igazgató-tanács, e véleménnyel szemben, a művelődés történetének a világtörténelem jelenlegi tanára által való előadását helyesli ugyan s elfogadás végett az egyházkerületnek ajánlja is, de ezért állandó fizetést adni nem hajlandó; hanem a kérdést, a jelen körülmények között úgy véli méltányosan megoldhatónak, hogy azon évre, melyben ezen új tantárgynak elő kell adatnia — föltéve, hogy az a megszabott 10 óra keretén kívül adatik elő — az erre vállalkozó tanár felüljavadalmazására 200 frt. szavazzassék meg.

Egyházkerületünk az akadémiai szék és az igazgató-tanács javaslata folytán, a maga részéről is azt óhajtja, hogy a művelődés történetét, mint különben is az egyetemes történelmen nyugvó s annak lényegéből kifejlődő tantárgyat, a világtörténelem tanára adja elő, mint aki egyszersmind a legújabb kor történelmét különben is tanítván, annak a miniszteri rendelet értelmében való előadását is legkönnyebben teljesítheti. Ami az előadási órák számát illeti, egyházkerületünk kimondja, hogy úgy egyik, mint másik tantárgy, minden négy évben, egy félév alatt, hetenként 4—4 órán adassék elő, de nem az illető tanár heti megszabott 10 óráján felül, hanem abba való beszámítással. Javadalmazásul pedig, ez újabb teherért, a rendes tanári fizetésen felül, még 200 frt. állapítatik meg azon évre, amelyen a nevezett két tantárgy előadatik.

E feltételek megállapítása mellett egyházkerületünk az akadémiai széket bizza meg, hogy a nevezett két tantárgynak már a legközelebbi iskolai évben előadhatására nézve az intézkedéseket, lehetőleg a világtörténelem tanárának e célra való megnyerésével, tegye meg.

40. Dr. Bokor József, sárospataki főiskolai bölcsészettanár, a főiskolai gondnoksághoz intézett levelében, tanári hivataláról lemondván, ennek alkalmából azon kérését intézi az egyházkerületi köz-

gyűléshez, hogy az, tekintve 17 év alatt a tanügynek tett szolgálatait, részesítse őt a megfelelő és jóakarata szerint megállapítandó jutalomdíjban.

Ugyanezen kérelemmel összefüggésben, felolvastatott a főiskolai igazgató-tanács folyó évi június hó 21—28. napjain tartott üléseinek 23. számú jegyzőkönyvi kivonata, melyben a nevezett igazgató-tanács, pártolólágg terjeszti fel a sárospataki főiskolai tanári kar, folyó évi június 24. napján tartott köziskolai gyűlése 5. számú jegyzőkönyvi pontjában tett azon indítványát, hogy a főtiszteletű egyházkerület kegyeskedjék a köréből távozó Bokor József tanárnak, egy évi akadémiai tanári fizetését kiutalványozni.

Egyházkerületünk a tanszékéről távozó Dr. Bokor Józsefnek kérelmét teljesíti s az igazgató-tanács ajánlata folytán, helyzetére való tekintetből, részére a főiskolai pénztárból egyszer s mindenkorra, kegydíjképen 1400 frtot kiutalványoz.

41. Ugyanezen ügygyel összeköttetésben az igazgató-tanács, 52. számú jegyzőkönyvi pontjában, a Dr. Bokor József lemondásával megüresedett bölcsészeti tanszékre, nyilvános pályázat hirdetését véleményezi; javasolván egyszersmind, hogy e tanszékhez jövőre, a neveléstannak heti 2 órán való előadása is köttessék.

Az igazgató-tanács javaslata, úgy a nyilvános pályázat kihirdetésére, mint a neveléstannak heti 2 órán való előadásának, a bölcsészeti tanszékkel összekötésére nézve elfogadtatik, s püspökünk a pályázat kihirdetésével megbizatik, pályázati határidőül folyó évi augusztus 15-ike tűzetvén ki.

42. A Szondy-Kenessey alapítvány kamata ez évben az alsóborsodi egyházmegyét illetvén:

Az a dorogmai egyháznak adatik ki. Minthogy pedig püspökünk jelentése szerint, ezen alapítvány jövedelméből a rendes évi díjnál magasabb összeg adatott át egyházkerületünknek, a rendes évi díjon felül maradó összeg 2 részre osztatik, s mindenik rész a hollandi pénztárból 50—50 forintra kiegészítettvén, egyik 50 frt. a tűz által igen tetemes kárt szenvedett lukai lelkésznek, a másik 50 frt. pedig szintén a tűzvész által károsult felső-regmeci lelkésznek adatik ki.

43. A budapesti protestáns országos árva-egylet elnöksége, egy példányban megküldi az említett egylet alapszabályait, egyszersmind felhívja püspöki hivatalunkat, hogy hatáskörében mozdítsa elő az egylet érdekeit, s hívja fel az esperességeket és egyházakat annak segélyezésére.

Egyházkerületünk, mint eddig, úgy most is melegen ajánlja a budapesti protestáns országos árva-egyletet a hívek áldozatkészségébe és pártfogó szeretetébe. A nevezett egylet már sok gyámol nélkül maradt árvát nevelt fel a köztársadalomnak és egyházunknak, és mentett meg gondoskodásával a legszomorúbb megsemmisüléstől és nyomortól, midőn szeretetével kipótolni igyekezett a szülői és családi nevelés áldásait azoknál, kiktől ez megtagadtatott; minden nemesen érző egyháztagnak szent kötelessége azért, hogy e humanus és keresztyén irányú intézmény felvirágoztatására meghozza a maga filléreit. Miért is újlag felhivatnak az egyház élén álló lelkészek, hogy lelki gondozói hatásuk egész erejét használják fel híveikkel szemben, e szent cél gyámolítására, s minden kedvező alkalommal, de különösen a confirmatio alkalmából gondoskodjanak arról, hogy az országos árva-egylet megtalálja a keresztyén szeretettel együtt járó áldozatkészséget, bizonyosságául annak, hogy szent vallásunk a jó cselekedetek gyakorlásában mutatja meg, isten dicsőítése mellett, a maga erejét és boldogító voltát.

44. Olvastatott a sajó-hídvégi egyház presbyteriumának folyamodványa, melyben előadván azon megrendítő pusztulást és nyomort, melyet a folyó évi június hó 3-án történt tűzvész, úgy az egész

egyházra, mint annak egyes tagjaira hozott, abbeli kérelmét terjeszti elő, hogy egyházkerületünk legalább saját körében rendelje el a könyöradomány-gyűjtést, a romban heverő egyház felsegélésére.

Egyházkerületünk fájdalmasan és a méltán megérdemlett részvét érzetével értesülvén a sajó-hídvégi egyházat ért nagymérvű csapásról, mely annak díszes templomát, harangjait, orgonáját, lelkészlakát, iskolai épületét, néhány rövid pillanat alatt könyörtelenül romba dönté: a folyamodó egyház részére a könyöradomány gyűjtését elrendeli, s e helyen is felhívja egyházkerületünknek úgy egyházait, mint egyes tagjait is, hogy siessenek áldozataikkal a szinte leírhatlan csapás nyomorainak enyhítésére. A sajó-hídvégi egyház és annak buzgó tagjai mindenkor példányszerű módon teljesítették, úgy általában polgári, mint keresztyén felebaráti és egyháztagsági kötelességeiket; nagy áldozatkészséggel és fáradhatlan buzgalommal virágzó állapotra juttatták egyházi és iskolai ügyeiket; mindenkor szerető szívekre talált tagjainál az, ki szükségében hozzájuk folyamodott; méltán megérdemlik azért, hogy most közös erővel és szeretettel igyekezzünk mindnyájan felemelni a porból azt az egyházat, mely a romok közül és fájdalmas könyekkel fordul a szerető és könyörületes szívekhez. Addig is, míg a kérő-ívekkel talán külön megkerestetnének híveink, egyházkerületünk e helyen is felhívja az egyházkerület közönségét: tegyen meg mindent és siessen újra felépíteni keresztyéni szeretetével azt az egyházat, mely eddig aránylagos jólétében bő mértékkel gyakorolta a felebaráti szeretet jótéteményeit, most pedig maga kiált a könyörületes szívek jókedvű adományai után.

45. Olvastatott Pásztor Sámuel, megválasztott főiskolai ének- és zenetanárnak az igazgató-tanácshoz intézett s ezáltal folyó évi június 21—28. napján tartott ülései jegyzőkönyvének 16. pontja kíséretében véleményes jelentéssel felterjesztett folyamodványa, melyben kéri, hogy az állomásán leendő rendszeresítésének feltételül kimondott zenetanári oklevél helyett, mint amely csak tanfolyam hallgatása után s a főiskolától több évi távollét mellett volna megszerezhető, rá nézve a zenetanitói oklevél megszerzésének kötelezettsége mondassék ki, s már most jegyzőkönyvileg határozassék el, hogy a zenetanitói oklevél megszerzése és előmutatása után a gimnáziumi rendes tanári fizetés élvezetébe jut, igérvén, hogy a zenetanitói oklevelet lehető legrövidebb idő alatt megszerzendő.

Az igazgató-tanács a nevezett ének- és zenetanár azon kérelmét, hogy a nehezen megszerezhető ének- és zenetanári oklevél helyett csupán zenetanitói oklevél megszerzésére köteleztessék, a felhozott indokoknál fogva ajánlólag terjeszti az egyházkerülethez. A tanszék rendszeresítésére nézve pedig azon javaslatot terjeszti elő, hogy a próbaév 700 frt. fizetés és a zenét önként tanulóktól fizetendő évi 10 frt. tandíj mellett tartassék fel, s annak eltelte utánra, a zenetanitói oklevél előmutatása esetében, a nevezett tanárra nézve az évi rendes fizetés 800 frtban s a főiskolai pénztár által beszedendő és mindig félévenként kiadandó zenetandíj élvezetében állapíttassék meg.

Egyházkerületünk az igazgató-tanács javaslatát egész terjedelmében elfogadja s azt határozati erőre emeli.

46. Csiszár Béla, vattai ev. ref. s.-lelkész és Rác István, főiskolai szénior azon kérelemmel járulván folyamodványukban egyházkerületünkhöz, hogy tanulmányaik tovább folytatása céljából, a külföldi egyetemeken valamelyikének meglátogatása végett, őket némi segélyben részesíteni méltóztassék.

Egyházkerületünk örömmel tesz eleget folyamodók kérelmének s az e célra szolgáló Bárczay-féle alapítvány egy évi kamatját a Csiszár Béla részére e folyó évre, a Rác István részére pedig a jövő évre folyóvá teszi.

47. Ez ügyből kifolyólag szóba kerülén, hogy a lelkészi pályára készülő ifjak közül kétségtelenül többen fognak a külföldi egyetemekre vágyakozni újabb időben, amidőn a külföldi egyetemeken

való tanulmányozás a lelkészi minősítésnél nagy előnyül szolgál, az egyházkerületek pedig az ily ifjakat kellő segélyben nem részesíthetik:

A convent felkéretni határozottatott, hogy a külföld egyes helyein az egyeteme-
meket látogató magyar ifjak részére alapított ösztöndíjak után nyomozni, azokat,
a megnyerhetésükhöz kötött feltételekkel együtt, pontos kimutatásban összeállítani
s mennél előbb intézkedni méltóztassék arra nézve, hogy ez ösztöndíjak eredeti
rendeltetésükre fordítván, ifjaink azokat igénybe vehessék.

48. Olvastatott Soltész Károly, miglészi lelkésznek folyamodványa, melyben megváltoztatni kéri egy-
házkerületünk tavaszi közgyűlésének 105. számú jegyzőkönyvi pontjában, a felsőzempléni egyház-
megye ajánlata folytán hozott azon határozatát, melyszerint a tőketeresbesi fiókegyház, a régi, helyes
elrendezés szempontjából, a hardicsai anyaegyházhoz rendeltetik visszacsatoltatni.

Nevezett lelkész folyamodványa a felsőzempléni egyházmegyéhez azon utasítás-
sal tétetik vissza, hogy vizsgálja meg folyamodó lelkésznek a régi állapotok feltűn-
tetése végett folyamodványában felhozott indokait és adatait és azoknak figye-
lembe való, vétele mellett adjon véleményes jelentést arra nézve, mennyiben szolgálhat-
nak azok esetleg elfogadható indokul ez ügyben újabb határozat hozatalára.

49. Olvastatott özvegy Török Józsefné kérvénye, melyben segélyeztetéseért "s hülve" fiának valamely
gyámintézetbe való fölvetetéseért folyamodik.

Tekintve a folyamodó özvegy lelkészné nyomasztó anyagi helyzetét, egyház-
kerületünk, részére a hollandi tárból 20 frt. segélyt utalványoz; kérelme második
részének teljesítése azonban nem áll módjában.

50. Jelen évi őszi közgyűlésünk helyéül

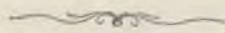
a felsőborsodi egyházmegye kebelében levő Sajó-Szentpéter tüzetik ki s a gyűlés
megtartási idejének megállapítása az elnökségre bizatik.

51. Mindezen jegyzőkönyvi pontok
meghitelesítették.

Jegyzették: *Mitrovics Gyula*, egyházkerületi egyházi főjegyző, az 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11,
17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 32, 33, 34, 35, 36, 40, 43, 44, 48, 49, 50, 51. pontot.

Debreczeni Bertalan, egyházkerületi világi főjegyző, az 5, 6, 12, 13, 14, 15,
16, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 42. pontot.

Kérészy Barna, egyházkerületi egyházi aljegyző, a 10, 37, 38, 39, 45, 46,
47. pontot.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A közgyűlés megnyitása.
2. A világi társelnöki széket Ragályi György foglalja el.
3. A képviselők igazoltatnak.
4. Némely gyűlési tagok elmaradása tudomásul vétetik.
5. Kérészy Barna, egyházi aljegyzőnek megválasztatik.
6. Az aljegyzői hivatalra szavazatot nem adó egyházak megbírságoltatnak.
7. A theologiai szakvizsgák ügye az őszi közgyűlésre tétetik át.
8. Az egyházközségi dékányság ügye a legközelebbi conventre fog felterjesztetni.
9. Az egyházkerület főrendiházi képviseltetése ügyében határozat hozatik.
10. A középiskolák állami segélyének ügye.
11. A missziói ügyre vonatkozó dolgozatok az őszi közgyűlésre beadandók.
12. A kassai lelkész által bejelentett vallássérelmi ügy a minisztérium által még elintézésre vár.
13. Dr. Kovács Gábor aljegyzői és levéltárnoki díja 100 frtban állapittatik meg.
14. A Horváth Mária-Héthy-féle hagyatéki ügy.
15. Az örösi lelkészi díjlevél-változtatás megengedtetik.
16. A domesztikai segélyre ajánlottak névsora.
- 17—22. Különböző tartalmú miniszteri leiratok.
23. A Baldácsy-alapítvány kezelő-bizottságának jelentései.
24. A bekebelezési és lelkészképeségi vizsgát tett egyének névsora.
25. Haraszi Tivadar, istvánházi bérlővel a szerződés megkötetik.
26. Főiskolai jogigazgató jelentése az özv. Meczner Rudolfné és Ormós József-féle adásvételi ügyben.
27. Fráter Sándor, györgytarlói haszonbérlő kérelme az albérletek ügyében.
28. A képezdei alapot illető követelések rendezése.
29. Ugyanezen ügyben a gazdasági választmány más irányban is utasittatik.
30. A sárospataki tanári kar kérelme, a községi pótagó, vasúti kedvezmény-jegyek és a tanári fizetésekről kiállított nyugtabélyegek tárgyában.
31. A főiskolai szobák berendezése.
32. Kérvény a felekezeti középiskolák országos nyugdíjazása tárgyában.
33. A sárospataki főiskolai tanároknak egyenkint 50 frt. utalványoztatik az országos kiállítás megtekintése végett.
34. A jog- és államtudományi kar vizsgáló-bizottságainak névsora felterjesztetik.
35. A sárospataki főgimnáziumban használandó tankönyvek tudomásul vétetnek.
36. A sárospataki gimnázium igazgatójának évi díja 400 frtban állapittatik meg.
37. Az ének- és zenetanár jogai és kötelességei meghatározatnak.
38. Könyvtári olvasó-szoba s másnemű helyiségek berendezése.
39. Intézkedés kívántatik a művelődés történetének a joghallgatók részére leendő előadása tárgyában.
40. Bokor József tanárnak, távozása alkalmából 1400 frt. kegydíj utalványoztatik.
41. A bölcsészeti tanszék betöltésére pályázat hirdettetik.
42. Intézkedés a Szondy-Kenessey alapítvány kamatáról.
43. A budapesti protestáns árva-egylet a közönség áldozatkészségébe ajánltatik.
44. A sajó-hídvégi tűzkárt szenvedett egyház kérvénye.
45. Pásztor Sámuel, főiskolai zenetanár kérvénye.
46. Csiszár Béla és Rác István folyamodványa.
47. A convent felkératik, hogy a külföldre menni szándékozó egyének ügyét vegye gondjai alá.
48. Soltész Károly folyamodványa.
49. Török Józsefné kérvénye.
50. Az őszi közgyűlés helyéül Sajó-Szentpéter jelöltetik ki.
51. A jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok, mely hivatalokra, testületekre vagy egyesekre tartoznak.

- Abauji esperes** 6.
Alsózempléni esperes 6.
Bokor József 40.
Császár Béla 46.
Egyházmegyéket általában 11., 16.
Espereseket általában 22.
Felsőzempléni esperes 6., 48.
Főiskolai akadémiai szék 39., 41.
 „ gazdasági választmány 14., 25., 27., 28., 29., 31., 36., 38.
 „ gimnáziumi tanári kar 32.
 „ gimnáziumi igazgató 36.
 „ igazgató-tanács 7.
 „ jogigazgató 26.
 „ tanári kar 30., 33., 36., 37., 38.
Fráter Sándor 27.
Fürjész Tamás 42.
Haraszi Tivadar 25.
Kovács Gábor 13.
Lelkészeket általában 21., 43.
Lipták Bertalan 42.
Örösi egyház 15.
Pásztor Sámuel 37., 45.
Püspöki hivatal 8., 9., 12., 30., 34., 35., 43., 47., 50.
Rácz István 46.
Sajó-hídvégi egyház 44.
Sajó-szentpéteri egyház 50.
Török Józsefné 49.
Ungi egyházmegye 14.
Ungi esperes 6.